

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

309713

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ అక్టోబరు నెల 20 వ తేది సోమవారము

NO. 165

సంపుటము. ౬

సిద్ధార్థి నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ మాస చాద శి ౧౨.

సంచిక ౧౬౫

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు క్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంతమాత్రమున నయమగును.
సులభ వల 0-8-0 అణాలు.

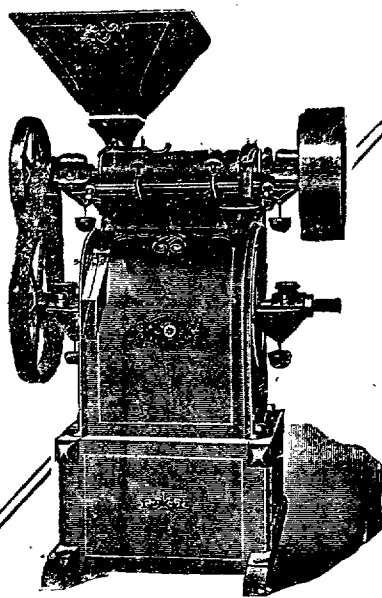
మోహినితైలము రు 0-12-0

తామరతైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

Genuine Engelberg Rice Hullers

are in use in every Rice Milling District in India, and are giving satisfaction wherever installed.

We prepare and submit estimates for all sizes of Rice Mills equipped with Engelberg Hullers, and Shellers, and driven either by our own well-known Steam Plants or BLACKSTONE Liquid Fuel Engines.

Note.—Genuine Engelberg Machinery and the Spare Parts for same, can be had only from us, as we are Sole Agents and Distributors.

MARSHALL, SONS & CO. (India), Ltd., Engineers

9 Second Line Beach, Madras (P.O. Box 141)

and at BOMBAY, CALCUTTA, BEZWADA, LAHORE and TANJORE

నమ్మకము

నచ్చునిది వెంటనే వాపీను పుచ్చుకొనెదము.

బంగారు, వెండి, రాళ్ళనగలు

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, భూమిలోడను సరియైన ధర

లకు విక్రయించబడును. తయారున లేనివాటిని అతి కి

ప్రముఖ కాలరామనూలేక తయారుచేసి ఇవ్వబడు

ను. ఒకసారి ఆర్డరుయిచ్చి నగలు తయారు చేసుకొన్న

వారికే నమ్మకవిషయము తెలుగును. (1842)

కారణం బ:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను శాఖకము

నంధుడురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుకావలసినది.

అంతర జదివితీరవలయును వల 0—4—0 పోస్టేజీ కేసు.

అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మేలైనరకపు

వినుగమారుగల

బ్లూ బ్లౌక్ యింకి

ఇంగ్లాండునందు ఇక్కార్యోరేటు చేయబడిన

ఈస్తుయిండియా డిస్ట్రిలరీన్ అందు ముగర్ ఫ్యాక్టరీన్ (లిమిటెడ్)

కంపెనీవారి రాసాయనిక శాఖవారిచే ఉత్తరాగ్రాదు జిల్లాలో చేరిన

రాణిపేటయందు తయారుచేయబడినది.

ప్యారి అండుకంపెనీ, మానేజింగు ఏజెంట్లు

పోస్టుబాక్సు నెం 12 మద్రాసు.

(1501)

అమృతాంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము,

దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరములగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి.

కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

గుంటూరు కాటక్ జ్యూట్ అండు వేపరుమిల్లు అండు కంపెనీ, గుంటూరు.

నో టీ సు. (1844)

ఇందువలన సర్వజనులకు తెలియజేయునది
యేమనగా:—

ఈవైన నుదహరించిన యంత్రశాలయందు
ఆన 1919 సంవత్సరం డిశంబరు 5 వ తేదీనుండి
ఆన 1920 సంవత్సరం నవంబరుతో అంత్యమయ్యే
మూడు 12 మాసములకు గోనెసంచులు తయారు
చేయించుకొను హక్కును కంపెనీయొక్క రిజి
స్టర్డ్ అఫీసువద్ద (మిల్లువద్ద) అక్టోబరు 31 నవం
బరు 1, 2 తేదీలను క్రతిరోజు మధ్యాహ్నము
3 గంటలు మొదలు 6 గంటలవరకు బహిరంగ
మైన వేలముమూలముగా అమ్మబడును. ఎక్కువ
పాటదారునిపేర పాట ఆఖరు తేదీయగు 2-11-19
తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు కొట్టివేయబడును.

రిసీవరుగారు ఫోక్సిలీవారిలో సంక్రందించి
కోర్టువారి యుత్తరపునకు లోబడి సరియైన పాట
వచ్చినయెడల ఆఖరు పాటదారునియొక్క పాట
మీద కొట్టివేయదురు.

సదరు వేలం పాట పాడదలచినవారు యీ
క్రింది షరతులకు లోబడి పాటవెట్టవలయును.

(1) యంత్రశాలలో 50 మగములు కలవు.
500 పానలు తూనికగల పుట్టెను గోగునారను
సదరు శాలలో తయారుచేయుటకు కంపెనీవారికి
ఆఖరుపాటదారునిచ్చుటకు కంపెనీనా రంగీకరిండు
రేటుచొప్పున సదరు పాట మొత్తము అయియుం
డును.

(2) కంపెనీవారు ఒగలు మొత్తముమీద
రోజు 1 కి 10 గంటలు 30 నిమిషములు కాలము
మిల్లువద్దకు చేయదురు.

(3) కంట్రాక్టురు రాత్రులు మిల్లును వద్దకు
చేయమని లిఖిత పూర్వకముగా కోరినయెడలనార
వగైరాలు వర్కింగుచాక్టిక్రింద యిచ్చేరేటుకాక
కంపెనీ దయరక్తులు మీటింగులో నిర్ణయమయ్యే
అధికమైన రేటుకూడా యివ్వవలసియున్నది.

(4) కంట్రాక్టురు ఆఖరుపాట ఖాయకడిన
లగాయతు డిశంబరు 1 తేదీలోగా ఆన 1920 న
నవంబరువరకు మిల్లుయొక్క కంపెనీవారు యిచ్చు
నారపెట్టు కంట్రాక్టురుయొక్క స్వంత ఖర్చులతో
కంపెనీవారి పేరున 15000 రూపాయలు (పదిహే
నువేల రూపాయలకు) నవంబరువరకు డ్రైర్ యి
స్ట్రూరెన్సుచేసి యిందుకు యిక్తస్ట్రూరెన్సు కంపెనీ
వారికి చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించి పోలసి
రిసీవరు తావున దాఖలుచేసి సదరు కంట్రాక్టురు
కారం డిశంబరు 5 వ తేదీ లగాయతు వర్కింగు
చేసుకొనుటకు కంట్రాక్టురు సిద్ధముగా నుండ
వలెను.

(5) సదరు కంట్రాక్టురు కాలముగా విశాఖ
కట్టణము వగైరా యితర జిల్లాల ప్రాంతములలో
పండు ఒకటవరకు గోగునారతోనున్నా, వంగో
లువగైరా ప్రాంతములయందు కండు నారన్నా
కట్టెనారకాకుండా మంచివారతోనున్నా వర్కింగు
చేసుకొనవచ్చును.

(6) సదరువేలము కాలముందు పాటపాడ
దలచినవారు, రిసీవరువద్ద 500 రూపాయలు (అయిదు
వందలు రూపాయలు) డిపాజిట్టుచేసి పాటపాడవల
యును. ఇందులో ఖాయకర్పబడు పాటదారుని

సొమ్ము తప్ప తదిత్రావార్ల సొమ్ము ఆరోజుననే
తిరిగి యివ్వబడును.

(7) ఎక్కువ పాటదారునిపేర పాట ఖాయ
కడినవెంటనే సదరు కంట్రాక్టురు 5000 అయిదు
వేలరూపాయలు రిసీవరువద్ద డిపాజిట్టు చేయవలె
ను. అట్టి ఖర్చి వేలంపాడియందు డిపాజిట్టుచేసిన
500 వందలుపేరు తక్కిన 4500 (నాలుగువేల
అయిదువందల) డిపాజిట్టుచేసిన తక్షణమే రిసీవరు
పుచ్చుకొనవలెను. కంపెనీనావద్ద కంట్రాక్టురు
డిపాజిట్టుచేసిన 5000 (అయిదువేలు) మొత్తం కం
ట్రాక్టురు షరతు ఆఖరుమాసము అనగా 1920 సం
వత్సరం నవంబరు ఆఖరుభాగమునందు సదరు
వర్కింగు చార్జీలక్రింద కంట్రాక్టురుపేర జమకట్ట
బడును.

(8) కంట్రాక్టురు గోగునారకుని జరిగిన రోజు
1-కి అవుట్టర 16 పుట్టు తక్కువ లేకుండా కం
ట్రాక్టురు వాయిదావరకు నార ఒక్కజెక్క జవాబు
దారి కంట్రాక్టురుచే యివ్వది. సదరు కంట్రాక్టురు
ఆసాంతములోగా నాలుగు పర్యాయము లనగా
క్రతి మూడుమాసములకు రిసీవరు అడిగినప్పుడు
తక్కు చూచుకొని దనిహముమీద రోజుకు 16
పుట్టు వంతున కిమాసములకు ఒకసారి తక్కుచెప్పు
వలెను. అట్లు 13 పుట్టు అవుట్టరకు తగినయెడల కం
పెనీవారికి కంట్రాక్టురు కంట్రాక్టురు రేటుక్రకారం
తరుగైన పుట్టుకు అయినసొమ్ము కట్టియిచ్చి రిసీవరు
పుచ్చుకొనవలసి యుండును.

(9) మూడుమాసములు వర్కింగుకు సరిపా
య్యే నాలుగవపేరాలో నుదహరించిన ప్రకారం
కంట్రాక్టురు ముందినారను మిల్లువారు యిచ్చిన
పెట్టులో నిల్వవుచి, నార నిలువను గుంచి కంపెనీ
వారు అడిగినప్పుడు కంట్రాక్టురు చూపిస్తూ ఉండ
వలెను.

(10) కంట్రాక్టురు సప్లయచేసే నార క్వాలిటీ
నిశ్చయములో యీ మిల్లు యింజనీరుగారిని గా
ఆ పానే నిర్ణయింపబడిన యిద్వోగ్స్టుకు గాని
లిఖితరూపముగా ముందినార కాదని తీర్మానించే
యెడల ఆర్టివారను మిల్లువారు పుచ్చుకొనరు.

(11) ట్వెంటీత కాకుండా 44 x 28, 40 x 29
3 x 25 యిక్తచేస్ కొలతగల సాదా సంచులను
కంట్రాక్టురు సప్లయచేయు గోగునారతో కంపెనీ
వారు అన్ని ఖర్చులు భరించి తయారుచేయుదురు.
సదరు గోగునారను కంట్రాక్టురు తన స్వంత ఖర్చుల
తో తూనికవేయించి యంత్రశాలయొక్క హాలు
నందు కంట్రాక్టురు వక్కుగించవలెను. శాలయందు
తయారుచేయబడు సంచులు బెళ్ళుకు కంట్రాక్టురు
క్రతిరోజు వక్కుగించుకొని వెంటనే యంత్రశాల
ఆవరణమునందు తీసుకొనిపోవలెను.

(12) యంత్రములు చెడిపోవడము లేక విరి
గి పోవడము యంత్రమునకు అవసరమైన నిలువ
సామానులు యంత్రపుభాగములు, కోలు, ఆయి
ల్లు వగైరాలు యూరపుడేశమునుండిగాని, ఇతర
జట్టణముల నుండిగాని, రాకపోవడము లేక పని
వాండ్లు సమ్మెకట్టడము, దైవిక రాజీకముల వల్ల
కలిగే ఆలస్యమునకు, మరియు కంపెనీవారికి వల్ల
కడప యితర సంగతులచేత ఆగిపోవడము గాక,
తదిత్రావారోజులకు పనిచేయుటకు కంపెనీవారు
పూనుకొనుచున్నారు.

(13) కంట్రాక్టురు సప్లయచేసిన గోగునారతో
సాధ్యమైనంత హితకరముగా పనిచేయుటకు సిద్ధ
ముగా యున్నారు గాని తరుగువగైరాలకు రద్దుకు
పూచీదారులు కాదు. అనివార్యమైన కారణముల
వల్ల గాని, కంట్రాక్టురు లోకములవల్ల గాని పనిచక్క
గా జరుగనియెడల అందుకు కంపెనీవారి జవాబు
దారి యంత్రమాలము లేదు.

(14) యంత్రశాలకు పూర్తిగా పని కలుగు
లాగున అవసరమైన గోగునార సప్లయచేయుటకు
కంట్రాక్టురుబద్ధుడై యుండవలెను. అదిగాక కంపెనీ
వారు తయారుచేయు సంచులను బస్తాలుగా కట్టు
టకు అవసరమైన త్రాళ్లు వగైరాలకు కంట్రాక్టురు
సప్లయచేయవలెను. బస్తాలు కట్టుటయందు ప
యోగించు గోనెగడ్డ కంట్రాక్టురు యిచ్చునారతో
కంపెనీవారు తయారుచేయుదురు.

(15) ఎక్కువైనను మిల్లుకునిచేయుటకు కావల
సిన గోగునారను సప్లయచేయుటకు కంట్రాక్టురు
తప్పిపోయిన కారణముచేత మిల్లు కనిచేయక ఆపు
దల చేయవలసి వచ్చేయెడల పైనచెప్పిన 16 పుట్టు
అవుట్టర ప్రాప్తికి కంట్రాక్టురు నారసప్లయచేయక
తప్పిపోయిన రోజులకు కంట్రాక్టురు రేటుప్రకారం
కంపెనీవారికి రావలసిన దిగుబడిబాకతు సొమ్మును
రోజు 1-కి 15 పుట్టుకు అయ్యే కిక్కుత్తును కంట్రా
క్టురు కట్టి ఇవ్వవలసి యుండుంది. ఈ ఆగిపోయిన
రోజులు మూడుమాసములు దరహా తక్కులో
చేర్చుకొన బడవు.

(16) సదరు కంట్రాక్టురు షరతుకాలము లోపు
నకు కంట్రాక్టురు సప్లయచేయు నారమట్టుకు మా
త్రమే గోతాలు పనిచేయుటకు కంపెనీవారు పూ
నుకొను చున్నారు. కంపెనీవారి సమ్మతిపైని
కంట్రాక్టురువలన ఆక్రమణ కాబడిన కంపెనీ
వారి తాలూకు స్థలములేక నారపెట్టును షరతు
ఆఖరుననే తక్షణం ఖాళీచేసి కంపెనీవారికి మంచి
స్థితిలో ఒప్పగించి వారివలన రిసీవరు పొందవలె
ను. అట్లు జరుగనియెడల షరతులు మించి వాడు
కొన్న రోజులకు పెట్టుకుగాను రోజు 1-కి 50 ఏబిడి
రూపాయలు చొప్పున కంపెనీవారికి కంట్రాక్టురు
యిచ్చుకొనవలసి యుండుంది.

(17) కంట్రాక్టురువలన కంపెనీవారికి డిలివరీ
చేయబడిన గోగునారను సంచులుగా తయారుచేసి
సంచుకు అయినఖర్చులు అనగా కంట్రాక్టురు రేటు
క్రకారం అయిన చార్జీస్సి, మరియు ఏడవపేరాలో
నుదాహరించబడిన రోజు 1-కి 16 పుట్టు అవుట్టర
ప్రాప్తికి రావలసిన సొమ్ములో 15 రోజులకు యొక
సారి అనగా గత 14 దినములకు అయిన చార్జీ 15 వ
రోజున్నా కంట్రాక్టురు కంపెనీవారికి రిజిస్టరు ఆ
ఫీసులో సాయంత్రం 5 గంటల లోగా చెల్లించుతూ
యుండవలెను. అట్లు చెల్లించుటకు తప్పిపోయిన
యెడల తప్పిపోయిన క్రతి రోజు 1-కి 50 (ఏబిడి)
రూపాయలు చొప్పున అపరాధము కంపెనీవారికి
కంట్రాక్టురు నిరభ్యంతరముగా చెల్లించవలెను.

(18) కంట్రాక్టురు వాయిదాప్రకారము 15
రోజులకు ఒక పర్యాయము సొమ్ము చెల్లించక పో
యినను కి మాసములకు వర్కింగుచేయుటకు తగిన
నార నిలవచేయక పోయినను సదరు ఎగ్రిమెంటు
లోని షరతులప్రకారం జరుగనియెడలను రిసీవరు
కంట్రాక్టురు కాఫనల్ చేయుటకున్నా కంపెనీవారికి
కలిగే అన్ని విధములయిన నష్టములును కంట్రా
క్టురువల్ల పనులుబద్ధుటకున్నా సంపూర్ణమైన
హక్కుకలదు.

(19) ఈ పై పేరాలో నుదహరించిన సంద
ర్భములు తటస్థమైనప్పుడు రిసీవరువల్ల లిఖిత పూ
ర్వకమైన ఉత్తరపులులేకుండా అక్వటికీ మిల్లు ఆవ
రణములో నిలువయున్న నారగాని, తయారైన సంచు
లు లేక బెళ్ళుగాని తీసుకొని వెళ్ళకూడదు.

(20) ఈ కంట్రాక్టురు యెవరికైనా రిసీవరు
అనునుతిపొందకుండా ట్రాన్స్ ఫర్ వగైరా యే
లాటి అన్యప్రాంతములు చేయకూడదు.

(21) ఆజవ పేరా షరతుప్రకారం పాట కొట్టి
వేసిన ఒక గంటలోడల చెల్లించవలసిన 4500

నాలుగువేల అయిదువందల రూపాయలు చెల్లించినయెడల వెంటనే అట్టి పాటదారు జవాబుదారీగా తీర్చి పాట పడబడును. అట్టి పాటలో వచ్చే నష్టమునకు సరకు పాటదారుని జవాబుదారీ చేయడమవును. లాభమువచ్చినయెడల పాటదారుకు యివ్వబడును.

(21) సీపరు లాభు పాటదారులపై లీజు వ్రాయించుకొని పుచ్చుకొనే లోకలగాని, దేశంబరు నెల 5-వ లేదీ లోకలగాని సీపరు సబ్ కమిటీ అవునుమిమీద కోరే సెక్యూరిటీని కంట్రాక్టరు అనగా ఆ ఖరు పాటదారు యివ్వవలెడల ప్రైవరైజుల క్రింద చెల్లించిన 5000 అయిదు వేల రూపాయలు కంపెనీకి ఫర్ ఫిట్ కాబడును. కంట్రాక్టరు పూచీమీద తీర్చి పాట పడబడును. అట్టి పాటలో నష్టము వచ్చినయెడల కంట్రాక్టరు నష్టమునకు కూడా జవాబుదారీ చేయవలసియుండును.

గుంటూరు } పి. వి. సుబ్బారావు,
15-10-19. } సీపరు.

మదరాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర

రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఓక్ కాంపెనీలు చేయబడినది)

నో టీ సు. (1831)

బేసిక్ బ్రిడ్జింగుండి మింజూరికి పోవునట్టి నెం 9 రు డౌన్ బెజవాడ ప్యాసంజరు బండియొక్క కాలవమితి 1919 వ సం॥రం ఆక్టోబరు నెల 20 వ తేది మొదలుకొని ఈ క్రింద కనుకరచబడిన ప్రకారము స్వల్పముగా మారును.

	చేరుట నుండి - బయలుదేరుట.	
	గం. ని.	గం. ని.
బేసిక్ బ్రిడ్జి		7-38
కొరుక్కు పేట	7-44	7-46
తండియా రేవు	7-50	7-52
తిరువట్టూరు	8	8-3
ఎన్నూరు	8-16	8-18
మింజూరు	8-34	8-45

నర్వవృత్తిక వివరణంబిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

దక్షిణమహారాష్ట్ర సంతోషముతో పోవుదురు.

గుంటూరులోని రహదారివారలకు రూ 100 ఇంచు

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు యుండవలసిన ముఖ్యవస్తువు. అంగురూపాన్ని, తేనెపండ్లను, పండ్లను, తేనెను, మామిడిని, కాక ఎలక, కుక్క, పాము, జిల్లి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నష్టయోగింపును. కల పాకట్ 1-కి 0.8-1 పోస్తే 0.8-0. 1 దబ్బా పాకట్ కల రూ 5-0-0. పోస్తే 3 వేలు.

మీకోసం 2 ప్యాకెట్లు తప్పించుకొనువారికి పోస్తే 2 ఇంచు కర్రలకు 100 కి 25 కూపాము కమీషన్ నియమమున తిరువాతా:— ధన లక్ష్యం పెని, 1.6 కంకరేమిట్రి పిడి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు

WANTED.

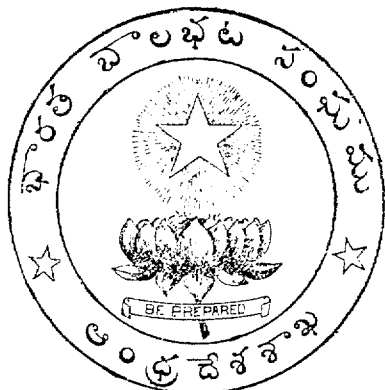
English Compositors capable and energetic. Salary according to qualifications.

Apply to:

The Andhra Patrika Press,

7, Thambu Chetty Street, Madras.

ఆంధ్రదేశ సేవక సంఘము.

శిక్షాస్థానములు.

దేశరా సేవలలో సేవలుపొందిన శిక్షాస్థానముల రెండింటియందు బాలభట్టాపాధ్యాయ శిక్షణము మిక్కిలి జయప్రదముగా జరిగినది. శిక్షాస్థానములలో త్రైమాసికమునకు సుమారు 200 మంది, బెంగళూరు, కాళహస్తి, మదనపల్లి, చివ్వార మొదలగు గ్రామములనుండి వచ్చి మిక్కిలి జతగా పాఠముతో శిక్షనందిరి. గుంటూరునకు సుమారు నూరుమంది చుట్టుకట్ల గ్రామములనుండి వచ్చియుండిరి. శిక్షణము మిక్కిలి జయప్రదముగా జరిగెను. రెండ్రగ్రామములందు ఆఖరుకో జాన పురజనలవద్ద జరుపబడి శ్రాత్తగా నేర్పిన బాలభట్టాలచే కొంతదర్శనము గావించబడినది. ఈ శిక్షాస్థానముల నేర్పరచి వానిని జయప్రదముగా కొనసాగించుటకు తోడ్పడిన మహా నీయుల కల్పరక్షకు మందము లర్పించుటయే గాక, వారిదయ చే శిక్షణము పొందగలిగిన వా లెల్లరును, దాని ఫలితములను తమ జీవితములందు ప్రయోగపరముగా కృషి నల్పి కృతజ్ఞులు గా వలసియున్నది.

గంకాంతి సేవలలో గోదావరిజిల్లాలో నొక శిక్షా స్థాన మేర్పాటు కాగెను. రాబోవు పుష్కరముల గమనించి యాజిల్లాలోని యొకరు లందరును ఎక్కువగా వచ్చి శిక్షనందినది నమ్ముచున్నాము.

జనవరమాసములో పునః శిక్షాస్థానములలోని ఏలూరునందు గాని శిక్షాస్థాన మొకటి ఏర్పరచవలెనని యర్జునులు జరుగుచున్నవి గాని ఇంకను నిశ్చయము కాలేదు.

ఒక ముఖ్యవిషయము

ఊరక శిక్షాస్థానములందు శిక్ష నంది తెల్ల మూత్రమున నేమియు ప్రయోజనము లేదు. పదిదినముల కాలములో నెంత రాత్రియగల్గు శ్రమకై కొనినను, సమస్తమును నేర్చుటగాని నేర్చుటగాని కష్టతరును కాని శిక్షణమునకును ఉద్యమమునకును మూలాధారమును ధన్యులను కష్టతులను విధులను మార్చియు బూర్తిగ గృహింపవలసియున్నది. ఈ విషయములు ప్రతి బాలభట్టాపాధ్యాయుడును గ్రామ్యమొండినటుల నిదర్శనము వారు చేయుకొనినది. ఇప్పటికి ఆంధ్రదేశమునకు సుమారు 200 మంది బాలభట్టాపాధ్యాయులు శిక్ష నందియున్నాము. తా మింకొకటి జిల్లాను గై కొనినప్పటినుండియు నేరయే దమ ప్రత ముగా నిమగ్నమై వీరు తాముగూడ కృపించబుందములో నొకరైనందులకు తామి కృతా సేవలమి త్రైమి ఏమి కృషి నల్పి కో ఇతరులకు దెలుపుచుండుట అవసరము. కావున భట్టాపా ధ్యాయులెల్లరును తమ గ్రామమున జరుగు కృషినిగూర్చి ఆంధ్ర కమిషన్ రకు కావలి కంకరరావుగారికి, బెజవాడకు, పక్ష మున కొకసారి దెలుపుచుండ ప్రార్థింతులు.

విచారణకరముగు వార్త.

మనసంఘమునకు రాష్ట్రీయ కమిషన్ గా నున్న ఆ య్యొంకి వేంకటరమణయ్య కంతులుగారి పత్ని కొలది నియమ ల యశస్వతీచే నొకమగకుమారుని యాకస్మికముగా కాల భర్తయగునంది రన్న వార్త ఆంధ్రదేశమునకు కంకరుకు మితి లేని దుఃఖమును గలిగించవలెనని. భార్య మిక్కిలి బలహీని యందున్న మనకొరకు రెండు శిక్షాస్థానములను మిక్కిలి శ్రమతో నేర్పరచిన మనకమీషన్ గారి స్వాధీనమున మెం తయో కొనియాడదగినది. దగ్గరనుండి వారియబ్బందులను నొక పో డ్రాసి, భట్టాధ్యయము కొరకు వీరు రాత్రియగల్గు కడుపు న్ని శ్రమస్వయముగా చూచియుంటుంటే ఈ విషయము విని నన్నటినుండియు నాకు గలిగిన విచారము నేను కల్పింపవలసి వచ్చినది. గ్రంథాలయోద్యమముయొక్కయు బాలభట్టాధ్యయ ము యొక్కయు ప్రస్తుతి ప్రతియందు, వీరికి గలిగిన నష్ట ము కేవల మియ్యద్యమములకును అందు పనిచేయు మనకంద రకును సంభవించినట్లే ఎంచవలసియున్నది. దైవము వీరికి సం భవించిన యావహిక వ్యయము భరించుటకు దైవ మెవ్వరు గాతయని బాలభట్టా లెల్లరుకు ప్రార్థింపవలెనని. ఆ కాలము గ వీరి నెంకరిగ వీడి చనిన యాత్మకు కాలింకలుగా గాక, పదివ క్షురములైన మహాశైవ్యము యావహ్యుర కల్పిలేని బుధుర లును తిరయవులై సౌఖ్యవంతులగు జీవితముల గడుపుదు గాక.

నెల్లూరు జిల్లా జడ్జికోర్టు.

వి. ఏ. నెం 337 రు 1919

డి. ఆర్. నెం 1842 రు 16-10-19

పిటివనములు:—1 వేలుపుల వెదకొండయ్య, 2 చద రాల వెదకుబ్బయ్య.

స్పాండ్లెట్టు:—ఆవున శ్రీనివాస రామానుజ తన స్వాములవారు వదలగాలు.

సింగరాయకొండ శ్రీ లక్ష్మీ నరసింహ స్వామివారి భక్తులందరి పక్షమునకు రిస్పాండిటులవై దావాచేయుట కను మతి నొసంగవలెనని పిటివనములు దుఖాస్తు పెట్టిరి. 8-11-19 వ తేదీన పగలు 11 గంటలకు దుఖాస్తు విచారణ జరుగును. అందున ఆక్షేపణలు గలవారు ఆ నాడు స్వయముగా కోర్టుకు వచ్చి ఆక్షేపణలను తెలుపవలెనని యిందుములముగా ప్రక టించడమైనది. 18-10-19 వ తేదీన ఈ ప్రశ్నలపై మొదట దస్సుతులతో చేయబడినది.

వై. వేలుగోపాలశ్రేష్ఠి,

(1842)

జిల్లా జడ్జి.

జాతక మాత్రాండము

గోపాలపురం కాపురస్థులు (బహ్యుక్తి) ఆకర్ష కేంకట శాస్త్రిగారిచే రచియింపబడి కృత్యమునకు సిద్ధముగానున్నది. కొద్ది ప్రతులుమాత్రమే కలవు. ఈ ప్రతులు శ్రీధర్మో ఒకటి రెండు సార్లు పరిశీలించినయెడల తమ జననచక్రములను బట్టి భూతభవిష్యద్వ్యక్తమైన ఫలములను జ్యోతిషుల సహాయ ము లేకయే తమంతట తాము తెలిసికొనుటయేగాక జ్యోతిష శాస్త్రములోని మర్మములను అతి సూక్ష్మముగా గృహింప గలుగుదురునట కాంతయు సందేహములేదు. ఇందు కుమారు మాటయై జాతకములు చక్క జాలతో సహా ఉదాహరణము గా విశదీకరించి పొందుపరచబడినది. కల రు. 2-0-0 లు.

చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహంగారి నవలలు, నాటకము లును, పానుగంటివారి నాటకములను మా వద్ద దొరకును. వక్రతులకు సరసమైన ధరల కీయబడును. (1689)

గోదావరి బుక్ డిపో, రాజమండ్రి.

వకటన

మహా మహాపాధ్యాయ కొక్కండ వేంకటరత్న కవి విరచితములైన అమృదిరములైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. ఆంధ్ర భాషాభిమానులైన వీరిగ్రంథముల నచ్చునెయించుట వచ్చెనరేని వేంకటరత్న కవి కుటుంబమునకు దగిన ధనసహాయ మునజేసి గ్రంథముల విషయమై సర్వస్వాంశక్రయములను బడ యగలరు. అందువలన భాషా సేవకు జేయుటయును నిశ్చయము న్నితయందున్న వేంకటరత్న కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయ ము చేయుటయును రెండు కుక్కరములను గలగ గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి కాచలమాహాత్యము (క్రబంధము) 3 అజామిలో పాఖ్యానము, (యక్షగానము) 4 సత్యనారాయణపాహుసము (క్రబంధము)

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువాకు క్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

వేంకటరత్న కవి గ్రంథములు

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా రాష్ట్రాలయము, కంటు పెట్టిపిడి, మద్రాసు.

1761] టెనూర్ పట్టుకోట్లు

దీనివెల 1-కి 7-0-0 రూ॥లు మాత్రమే.

ప్రపంచమునందలి మానవజాతికి వస్త్రాభరణములే ముఖ్యమగు అందముని ఆశీక ధన ఘనవంతులు అలంకారముగా వివిధ ఉడుపులను ధరించుటలో వింతలేదు. ఇప్పుడు మేము శ్రాత్తగా రప్పించియుండు (టెనూర్) అను పట్టుముతో కోట్లను తయారు చేయుచున్నాము. దీనివెల రూ. 7-0-0 లు.

కాలికట్టు చెక్కకోట్లు	1-కి రూ. 5-0-0
1708 నెంబరుపట్టు పీను	1-కి 19-4-0
రెండవరకం పట్టు పీను	1-కి 14-4-0

వ్యాపారులకు కమీషనుమీద పంపబడును.

చిరునామ: కొర్నాటు పట్టుజిల్లి వ్యాపారులు,

272 మంటుస్రీలు, మంటుల్లింగు పోస్టు, మద్రాసు.

ఇప్పుడే ఫౌంటెన్ పేనాలు వచ్చినవి.

బ్లౌక్ బట్ట రు. 8-4-0	నెప్యూక్ నెం. 210 రు. 8-12-0
స్వాక్ రు. 6-4-0	డిటో 205 2-8-0
వాటర్ మెక్ 6-12-0	డిటో 200 1-12-0

గిరి బ్రదర్సు, స్టేషనరీ, ట్రిప్లికే, మద్రాసు.

చనలలో బాంధవ్యముగాని యదృశ్యము మిగుల దక్కును. తనలేదని చెప్పవచ్చును. అట్టి యంతములలో కల్పితములకు ప్రస్తుతమునందు ధారా మనము లేదు. పురపాలనాచట్టములలో గొన్ని సమస్యలు గానియును మన రాష్ట్రములో చూడవలయుచున్నవి. వైదిక విధిని నూతనమునట్టి కొన్ని మార్పులకు తయారుచేయుననియు, లేదా మనకు లభింపజేయు. రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానము వెల్లడి యగుటకు నాలోచన నిలుపు చేయవలయుననియు మనము కోరవలసి యున్నది.

ప్రారంభ విద్య

అక్షర విమర్శనా బోధనలు కొనసాగుచు, నాగ్య గౌరవమును గుర్తించు నున్నది. అందు ప్రారంభ విద్య ముఖ్య సాధన మై యున్నది. అందు ప్రారంభ విద్య గలవు కాగ్యత ప్రభుత్వమువారివై నున్నది. గతమునందు వారు తయారుచేసిన లెక్కలు చూచినచో మనజిల్లాలో ప్రారంభ విద్య చాల తక్కువ స్థితిలో నున్నట్లు గానియు చున్నది. కట్టణములలో ప్రారంభ విద్య యెటులున్నదో బల్లెలలో జీవించెడి కృషిసాహు దారులకు ప్రారంభ విద్యా సౌకర్యము లేకపోవుట కోచనీయము. యధాంధ్రమున లాభ్య హాస్తి ప్రభుత్వ వారు విద్యనిమిత్తము పురపాలక సంఘములకును తాలూకా సంఘములకును విశేషముగా విరాళముల నిచ్చుచుండిరి. ప్రస్తుత బట్టి విరాళములు నిలిచిపోయినందులకు విచారించుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభ విద్య కట్టి పాఠ్యవిక నిర్వహణ స్థానిక పరిపాలనాధికారుల వీ విషయములలో గొంత పనిచేయుట వివేకము కలదు. ప్రతి సంవత్సరమున విద్య నిమిత్తము వెచ్చింపఁదగిన ప్రభుత్వ మి:తముని యేర్పాటుచేయుటలో ప్రారంభ విద్య గలవు పాలకాలములకు ప్రామాఖ్య మిచ్చుచుండిన యెడల గొంతకాల మునకు బల్లె గ్రామములలో దగిలిన కాకపోయినను స్వల్ప సంఖ్యగల కొత్త పాఠశాలలు స్థాపించుట కవకాశముగలదు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ ఆంధ్ర మహాసభలు.

కడప జిల్లాలో జరిగిన యాంధ్ర మహాసభలో నాంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ (Andhra Congress Committee) యు నాంధ్ర మహాసభయొక్క కేటావలగా జరుగుట ఆంధ్రమునకు చర్చించుటయు చివ్వుట వెల్లారు మండలమున ఆర్థికమునందు జరిగిన మండలసభలో నీ రెండు సభలను గలిపి యొక యాంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభను మాత్రము జరుగవలయునని తీర్మానించుట యు మిగుల కోచనీయము. మయి తీర్మానములకు గారకులయిన మనయాంధ్ర మహాసభ తీర్మానములకు గల ముఖ్య భేదములను గమనింపక, యాంధ్ర తీర్మానములకు సభలను గావించుట కష్టమనియు, గాలపార జరుగియు, నీ మొదలగు స్వల్పాంశములనుబట్టి మనయాలోచనము చేయుట మిగుల సుతాపకముగా నున్నది. కొంతకాలము క్రిందట సిద్ధపరచుకొని నాంధ్ర మహాసభలను గలవలయుననియును సంబంధమేమియు లేదనియు రెండిటియొక్క యాదర్శములు పలికెను. వేర్వేరులయందు గావున రెండును ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా జరుగవలసియున్న దనియు చెప్పి యుండిరి. ఆంధ్ర మహాసభయందు ప్రత్యేకముగా నాంధ్రా శిక్షణము చర్చించబడును. రాష్ట్రీయ సభయందు ప్రత్యేకాంధ్రా శిక్షణముకు దావు లేదు. ఆంధ్రులకు సర్వ తోముఖ మైన యాంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికి ఆంధ్ర మహాసభ యొగమై యున్నది. ఆంధ్ర మహాసభను గావించినచో నాంధ్రోద్యమమునకు బట్టగొట్టు యుండనేరదు. ఆంధ్ర వాతవి విశాసము ఆంధ్రోద్యమము నావరించుకొని యున్నది. ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తి తీసివో నాంధ్రులకు ప్రత్యేక వేగము గలగ నేరదు. ఆంధ్ర మహాసభ పరిమాణమున మన స్వంత గృహమున జక్కములను ప్రయత్నములను చేయుచున్నాము. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభాములమున మన తేజవంతుల బాగు పడుచు ప్రయత్నములను చేయుచున్నాము. కావుననే యధాంధ్రమున ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా జరుగవలసి యున్న దని విన్నవించుచున్నాము.

ఆంధ్ర నిధి.

ఆంధ్రోద్యమ వివిధ కార్యములను నిర్వహించుటకై ఆంధ్రుల నాతీయ జీవనమునకు ఆంధ్రులకు వేలు ఉత్పన్నమిది లేదు. ఆంధ్రుల నాతీయ విశాసమునకును బురోధివృద్ధికిని నేటికీ నాంధ్ర మహాసభ కూడుచున్నది. ఈ మహాసభాధికర్యమునకు సహాయమునను మన యాద్యమ కార్యము లన్నియు జరుపుట శ్రేయోదాయకమున ఆర్థిక సహాయమునై యున్నది. భిన్న సభలచేగాని భిన్న ప్రయత్నములచేగాని భావము సంపాదించుటకై మనకై కేంద్రీకృతము చేసి యేకముగా నుత్తరముగలముటచే నాంధ్రోద్యమ కార్యము లన్నియు సమీక్షింపఁగలము: ము రాగలవు. ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికి కొందఱు కేంకటకమును కంటులుగారును, ఆంధ్రోద్యమ

నిధి కర్తృగా రును, ఆంధ్ర దైనిక కత్తిక ము వారి సహృదయ రావుగారును, బందరు వారియ కళాకాలకు మామంకి రావుగారును, ఇక కార్యములకు ముడికొండటి తరుణులు ప్రత్యక్షములగు భిన్న ప్రయత్నములను చేయుటకున బలమనుకొను వేర్వేరుగా నాకర్షింపబడుటయు భవము కొలుకు బనిచేయువారల ప్రయత్నములు బహుముఖములై కొంతమట్టుకు నిష్ఫలము లగుటయు దుఃఖించుచున్నది. కావున మన సంఘాభివృద్ధికి దోడ్పడు కార్యము లన్నిటిని తలముగ వంతులయిన ఆంధ్ర మహాసభ పరిమాణమునకు శ్రీ గురజీవి వెచ్చించుట ఆర్థిక సహాయ మని తోచుచున్నది. ఇందులకు భవార్యమునకు ఆంధ్ర మహాసభాధానన మొకటి యేర్పడుటయేగాక ప్రజలు తేజవేదానకర్తలయై భాగ్య రుగల ప్రయత్నములు చేయుట సంబంధించు ననియు గొలది కాలములోనే తగినంతవిధి పెరుగుననియు దృఢముగా నమ్ముచున్నాము. కావున ప్రతివత్సరమున జరుగు నాంధ్ర మహాసభలో నన్ని యాంధ్ర జిల్లాలవారును నాయా జిల్లాల యొక్క పరిస్థితులనుబట్టి ఆయిదువందల మొదలు వేయి రూపాయలవరకును మొత్తమున ఆంధ్ర మహాసభ సమర్పింపవలయు నని యొక తీర్మానము ఆవరమని మనవిచేయుచున్నాము.

అగ్రాసనాధిపతు లగు, మండ నుబ్బారావుపంతులు బి. ఎ., బి. యల్. గారి ప్రారంభోపన్యాసమునందు ఈ క్రింది భాగములు నాదీరములు:—

అభ్యుదయోద్యమము

కాలము చట్టము

కీ:లోనుండి మేలవచ్చునది సామెతలగు. యధా ముగియుటకును ఇండియా తనరాజధాని క్రియములయిన జాపిన సమకాలీనములగు. వరియు నశీకులకు యధాములోనికి బంపియు భవసహాయ మొసంగియు మనకే మాండ్ల య దొరికినవారి క్షోభాను సంపాదించుకొనెను. హిందూ తేజము క్రిటితు సామ్రాజ్యములో నొక ముఖ్యభాగమనియు మిక్రమందలికారిలో గూడి నాస్వరక్రమముగొరకును భర్తము కొరకును యధామతమునున్నట్లు మనకేస్తుల నిశ్చయము యధామతమున ఈ తేజమునకుగల రాజకానిర్వహణబుద్ధిని మేలుకొల్పింది హిందూదేశపు ప్రజలు యధాంతరమందు నలసరాజ్యముల కిచ్చిన స్వపరిపాలనాధికారమును తమకే మునకుగూడ నిప్పించునని యాలోచించుచుండిరి. అట్టి వ్యాపారమైన, యాక కలిగియుండ గా రాలకుగానము నిర్బంధము తేజము యొక్క దురదృష్టములను ఈ భావము స్థిరపడినది. 1917 సంవత్సరం డిసెంబరు నెలలో గవర్నరు జనరలుగారు సభలోనుండి హిందూతేజ ప్రధాన కార్యదర్శిగారి యి:గిరముతో రాంతుకమిటి యు సభ నేర్పాటుచేసిరి. మన క్రిటితు ప్రభుత్వమును మార్పుచేయు దురాలోచనగల కల్పదారులయొక్క స్వభావమును గురించియు నట్టివారు చేయు కుట్రల వివిధ గురించియు విచారణచేసి దొరతనమువాటికి నివేదించుటకును అట్టి కుట్రలను గురించి విచారించుటలో కలుగుచిట్కముల తరీలింకి యాలోచించుటకును దొరతనమువారట్టి కృషివారములలో తగిలట్లుగా నివేదించుటకు భావమును నిర్బంధవలసి యున్న యెడల నట్టివానినిగూర్చి దొరతనమువాటికి సలహా యిచ్చుటకును సదరుసభ యేర్పాటుపడినది.

సదరుసభవారు 1918 సంవత్సరం ఏప్రిల్ 15 దిన వారముభివ్రాజమును రి:గ్రములయగా దొరతనమువారికి నివేదించిరి. ఆమెకు నే రెండుచట్టములు ఆలోచనలోనికి తీసికొని రాబడినవి. ఇండియను పీకకోడ్డుకు క్రిమినల్ ప్రాసీజరు కోడ్డును సవరణ చేయుటకు ఒక శిల్పచట్టమును, అవసరము కలుగించినపుడు వాడుకలోనన్న క్షోభాస్మృతికి మరొకరి తేజమునుగూర్చియు అవసరమునుబట్టి దొరతనమువారు ఆర్థిక సహాయము యధికారము మాపగల్గుటకు ప్రత్యేక పద్ధతుల నిశ్చయములకు మరొక చిత్తుచట్టమును ఆలోచనలోనికి తేపడిన. గవర్నరు మేటు ఉద్యోగములుగాని సభ్యులు ఆ గీకరింపకున్నను ఇండియా సభల యధిపతులమునకు కేరల విద్యముగాను రాంతులట్లు అవకాశమును నిర్మాణముచేసిరి సదరుచట్టము చేయకమునుపు మహాత్మా గాంధీగారు సార్వత్రిక నిరోధసాధనము సర్వాగ్రహక్రమమును పూనవలెనని బోధించిరి. తేజమునకుం తిరును సదరుచట్టమునుగూర్చి క్రిందాంశముల కలిగెను.

(వేశము)

నేషనల్ ఫండు అండు ఇండిస్ట్రియల్ అసోసియేషన్, మదరాసు.

1. ఈ సభ 1906 సంవత్సరం ఏప్రిల్ 15 దిన వారు తేజము తరీమ విషయములలో మాత్రము పాటుపడుదురు. యాసభవారికిన్ని రాజ్యాంగ కార్యములను వివిధమైన సంబంధములేదు. యాసభ ఏర్పడినది మొదలు ఎప్పుడు తక్కువగా, ఏర్పరచిన ఉద్దేశమును బాగుగా జరిపించుచు జన్మించుచున్నది.

2. ఈసభకు ముఖ్యమైన వచ్చుబడి, యిదివరకున్న, యొకమీదమున్న, దీపావళికోజున యింటియింటికి పోయి చందా వసూలుచేయడమే.

3. 1906 మొదలు, 1909 వరకు, నుమారు రూ 11896-11-7 ఇంగ్లండు, జపాను, బొంబాయి, నల్లరా, మద్రాసులలో విద్యార్థులకు చదివించుటకై వారిజీతములవిషయమై, నెలపు చేయబడినది. 1909 మొదలు 1916 వరకు, నుమారు రూ. 18484-0-0, జపాను, బొంబాయి, విజ్ఞానియా జూలిరీ కుక్రమ విద్యాలయము, మైసూరు కేరళములోని చెన్నకట్యం, నల్లరా పట్టసాకుటి పాలము, పూనలూరు కాలేజియాల యంత్రకాల, మద్రాసు చెంగల్వకామకన్న తరీమ విద్యాలయములకు విద్యార్థులకు చదివించుటకు వారి జీతములవిషయము నెలపు చేయబడినది. 1917 మొదలు 1918 వరకు, నుమారు 8859 రూపాయలు మద్రాసు చెంగల్వకామకర్ తరీమ విద్యాలయము, బరోడా కలభుతన తరీమ విద్యాలయములలో విద్యార్థులకు చదివించుటకై వారి జీతముల విషయముగా నెలపు చేయబడి యున్నది.

4. ఈ సభవారు, మద్రాసులో, నేరపని వరీకు, ఇండియా తేజమునకుంతుల పెట్టి, ఆవరీకులో తేపిన వారికి బహుమానములున్న, బంగారు, వెండి పతకములున్న యిచ్చియున్నాడు. ఈ రీతిగానే కాంచీపురము, తిరునల్వేరి, విశాఖ కట్టణములలో తరీకులను జరిపించియున్నాడు. ఈ సభవారు నాదేమగ్గులములకొని, బయటి ఊరులలో సాలెవారికి ఉత్తముగా యిచ్చి, వాటిపని చెప్పించుటకు ఉపాధ్యాయులను గూడ నియమించియున్నాడు. తరీమవిద్యులకును, చేతికనులకును సంబంధమైన పుస్తకములను కొద్దిగా ఒక బందారమును చేర్చియున్నాడు.

5. 29 విద్యార్థులు స్కూలర్ పిన్లు పొంది, మైసూరు కట్టలు, కట్టు కాలిరములు చేయుట, కాలికో అచ్చుచేయుట, మునుట, నేయుట, అల్లుట, రంగుచేయుట, ఎల్లెక్ట్రికల్ (విద్యుత్ కేంద్ర గురించిన). అండ్ మెకానికల్ (యంత్ర సంబంధములను ఇంజనీరింగ్ విద్య, ఇంజనీరింగ్ విద్యలో ప్రవీణత కల్పితము చేయుట, మండలచేయుట, గుడిబు, బురుగులు వగైరాలుచేయుట, తోళ్లను మనుచేసి చక్కచేయుట విద్య, శిక్షణము ప్రాయుట, రూపముల ప్రకారము ప్రాయుట, రంగు చేయుట యను విద్యులయందు చదువులను నిజమును పూర్తిచేసియున్నాడు. 9 విద్యార్థులు ఎల్లెక్ట్రికల్ అండ్ మెకానికల్ ఇంజనీరింగ్ నేరీయుట వగైరాల విద్యుల యందలి చదువు ఇచ్చును నేర్పబడు చున్నాడు.

6. కడపిన సంపు లెక్కలను, అడిటరు M.N. సింగు గారు, పరిశీలించినప్పుడు, ఈ సభలో అనేక సలహాగానములతో తుచేయుచుండిన గుమాస్తా నుమారు రూ. 12000 అవసరించినట్లు తెలిసినది. ఆగుమస్తాకు, కడపిన ఫిబ్రవరి నెలలో జరిగిన మైకోర్టు సెషన్లలో కక్ష అయినది.

7. వైకమువరిన సభ్యులను, సభ్యులకు ద్రెక్టర్లు మొదలయిన విచారణకర్తలు, భరించునట్లు ఏర్పాటుచేసికొని యిదివరకు చెప్పబడిన చందా మొత్తమైన రూ. 7500 లో, 4820 లు వసూలుచేసి ఇండియన్ బ్యాంక్ లో ఉంచబడియున్నది. తిరుమొత్తము రూ. 4500 లను త్వరలోనే పోగుచేసి సభ మొత్త మొత్త మూలభవముతో చేర్చబడి, లెక్కలు క్రమబంధమును.

8. ఈ సభవారు పెద్ద మొత్తములను చందాగా ఒక్కొక్కరివద్దగండి కోరుటలేదు. అనేకులు తమకేతనములను స్వల్ప మొత్తములను యిచ్చిచ్చుటకై, అనే పెద్ద మొత్తములను చున్నది క్రిస్తుతములో యా సభవారికి, విద్యార్థి వేరముల యిచ్చుటకే వీలున్నది. ఇకముందు చాలినంతభవము పోయెడల, తరీమ విద్యులములను (Exhibitions) పెద్ద తరీమ కాలములను ఏర్పరచుటకు ఉద్దేశము.

9. నై సభ ఉద్యోగి మిలు, యిదివరలో చాలాశ్రమ పడి యున్నాడు. ఇంకను శ్రమపడుటకు సిద్ధముగా వున్నా యింటి యింటియింటికి వెళ్లి విచారణ చేయడమే ఈ సభకు ముఖ్యమైన వచ్చుబడి

10. గవర్న సభ్యులభివ్రాజములైన మహాసభల దయచేసి మద్రాసు, మాంటుకోర్టులో మహాసభ సభవారి ఆఫీసులో, యా సభ కార్యదర్శుల పేరువ్రాసి పూడిపెట్టెలను తెప్పించుకొని వసూలు తమ కేతనములను చేసి, వసూలు యిన సామూహిక, సభా కార్యదర్శులకు పంపుచు రని ప్రార్థించుటకు మన్నాడు.

యల్. యస్. వీర రాఘవయ్యరు,
సి. జి. నారాయణదాసు,
కార్యదర్శులు.
టి. రంగారామయ్యర్.

(వెసి డెంటు.)

వైకము వంపినట్లయితే మద్రాసు నేషనల్ ఫండు ఇండిస్ట్రియల్ అసోసియేషన్ కుగాను పంపినవైక మిగిల యని వ్రాసి నేరుగా మద్రాసు ఇండియన్ బ్యాంక్, పాడి ఆఫీసుకు పంపివేయుము.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ ఆక్టోబరు నెల 20-వ తేది

సోమవారము.

ముగింపు

జామింటుక మిటి విచారణ, ముగిసెను. విచారణసంఘమువారికి విచారణ యోచించి, వకాలములో పార్లమెంటుపై భార నివేదికము సంపాదించి తెలియచున్నది. సర్ శంకరరావుగారు రనుకొనినటులనే, తమ యభిప్రాయములను స్పష్టముగ చెలిపిరి. సిద్ధాంతము ప్రభుత్వముగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, హిందూదేశపు దార్మిద్యము తిశయించుచున్నదని నుడిచిరి. దేశములోని వికారితమరణములసంఖ్య, విద్యార్థుల దార్మిద్యము, రోగభాధల కోర్కెలేకుండుట, కరిశ్రమల క్షీణత, కర్షకుల దుస్థితి మొదలగునవి, దార్మిద్యతీయమును చూపించుచున్న వని వారు నిరూపించిరి. అధికారవర్గపరిపాలనము క్రింద, కరిశ్రమ తెలుల వృద్ధిబొందుట లేదో వివరించిరి. ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్యమువలన, జాతిభేదములు శాశ్వతముగ నిలుచుట సంభవించును గాని, ప్రాప్యదేశరు లీనివయమై కలవరము జూపుచున్నందున, దానిని ప్రసాదించుటయే మేలని, నాయకుగారు సూచించిరి. సామ్రాజ్య కార్యనిర్వాహక సభలో భారతీయులు ముప్పునైనను, సభ్యులుగ నుండవలెనని. కార్యనిర్వాహకసభ ప్రస్తుత రూపమున నున్నంతవరకు, శాంతిస్థావరము కలదుమై వారికి నిరంకుశాధికార మిచ్చుట ప్రమాదకరమని, జంజాబుకలవరము తేటపరచినటుల, నాయకుగారు స్పష్టపరచిరి.

మొత్తము మీద, శంకరరావుగారు బిల్లులో విశాలముగా మార్పులు గొంతున్నను, మాంటుఫర్డు విధానమును బాగుగ సమర్థించిరి. భూపేంద్రనాథ బాసుగారు, కేంద్రప్రభుత్వమున ద్వంద్వ విధానమును ప్రవేశపెట్టుట కిష్టపడక బోలేడని. కాని, ఇది ఏలు కడన సందర్భములలో కార్యనిర్వాహక సభ శాసనసభకు లోబడి యుండవలయునని, బాసుగారు తెలిపిరి. వీరి సాక్ష్యము ముగిసినపిమ్మట, స్వపరిపాలనా ప్రతిపక్షు లొకరి వెంట వేరొకరు సాక్ష్యమిచ్చిరి. సర్ ఎలియట్టు కార్మిగుగారు సెప్టెంబరు మాసపు "వైట్ ఫెల్డ్ సెంటురి అండ్ ఆఫ్టరు" అను మాసపత్రికలో, రాజ్యాంగ సంస్కరణముల నెటుల నిరసించెనో, నిటివల తెలిపియుంటిమి. రువ్వను ఉపద్రవముడిగి జర్మనుభయము సమసిన పిమ్మట, హిందూదేశమునకు సంస్కరణముల నిచ్చు విషయమై, ఇంత తొందర ఏలనని ప్రశ్నించిన నుదారమూర్తులు, కార్మిగుగారు. విడిచిన సాక్ష్యములో, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానము కది వల్లరములవరకు జరిగిరాదనియు, దీనిని తప్పుక ప్రవేశపెట్టడలచుచో నొక్కరాష్ట్రమున మొదట ప్రవేశపెట్టి కరిక్షింపవలయుననియు, ఏరు చెలిపిరి. వీరికి వోడుగ వారెడు లామల్చి సర్ బర్నార్డు హంటరుగారుగూడ సాక్ష్యమునిగిరి. మొదటివారు, పెద్ద సాక్షాత్తయములు ఇండియా ప్రభుత్వము వారి యభినయంబుండవలయు ననియు చిన్నవి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారి యభినయంబు ప్రజామిత్రముగ గాక ప్లాయత్త శాఖగల్గి పరిపాలికబడవలయు ననియు, చెలిపిరి. పరిశ్రమలు ప్రభుత్వయత్త శాఖలుగ

నుండవలెననియే వీరి యభిమతము. ప్రజాప్రభుత్వముక్రిందకరిశ్రమలును, వాణిజ్యమును క్షీణించునని వీరు సూచించిరి.

అధికారవర్గ పరిపాలనము క్రింద, కరిశ్రమ తెంతవర కిభివృద్ధి జెందెనో, పరిశ్రామిక విచారణ సంఘనివేదికమును, యుద్ధ పరిస్థితులును కరతలామలకము గావించినవి. సర్ శంకరరావుగారు గారు తమ భిన్నాభిప్రాయ ప్రకటనమున ఇందలి నిజము నీ క్రిందికిని బయల్పరచిరి.

"హిందూదేశము, వెనుక పరిశ్రమలకు నిలయముగ నుండెను. సిపాయి తిరుగుబాటుకు మున్ను ఈ దేశములో నవలంబించబడిన నిరుత్సాహ వృద్ధి వల్లను, ఆంగ్లదేశములో విధించబడిన సుంకముల వల్లను, హిందూదేశపు కరిశ్రమలు, వాణిజ్యమయ్యెను. హిందూదేశమునం దంతటనుండియు, వ్యవసాయమే ముఖ్యపరిశ్రమ యయ్యెను. హిందూదేశపు పంట వస్తువులను విదేశములకు గొంపోవుట ఆరంభమయ్యెను. ఆంగ్లేయులు తమ ధనము నీ దేశమున పెట్టుబడిపెట్టిరి. ఆంగ్లదేశపు పరకులచే హిందూదేశము నింపివేయబడుచుండెను. హిందూదేశపు కరిశ్రమ లిటుల క్షీణించుటచే, లక్షల కొలది పనివారలు పనిలేక కర్షకులతో పోటీబడ నారంభించిరి. ప్రభుత్వమువారి దృక్పథ మందుచే, దేశమునం దశాంతిని బుట్టించుటకు లోబడ్డెను."

సర్ బర్నార్డు హంటరుగారు చెప్పిన పురికి దిరకరిచితులే. చెప్పిన పురి, ద్వంద్వప్రభుత్వ వృద్ధి సంగీకరింప లేదనియు, రాష్ట్రపు బ్యాంకులు యూరపియను వాణిజ్యముపై నభిమానము వహించిన మాట అసత్యమనియు, వీరు నుడిచిరి. వీరి వాక్యములం దెంతవరకు సత్యముగలదో, విద్యా సాగరసాంధ్యగా రిదివరకు తేటపరచియే యుండితి. వెబ్బుగారు మాత్రము, కరాచీ వాణిజ్య సంఘము సంస్కరణ విధానము సంగీకరించెనని తెలిపిరి. అంత్యరంగమున చాలమంది వ్యతిరేక వాడులు వరుసవెంటి సాక్ష్య మిచ్చునటుల తేసిన ఏర్పాటుల కెవరు బాధ్యులొ తెలియదు. విచారణ యంతయు ముగిసినందున, ఇంతవరకానగబడిన సాక్ష్యము గూర్చి సింహావలోకనము గావించుట యవసరము. కాంగ్రెసుసభాభిప్రాయములు గలవారికి దప్ప మిగిలినవా రెల్లరకు, విశేష ప్రాతినిధ్యము చేకూరిన దని చెప్పవచ్చును. మితవాదులకును, యూరపియను వర్తకులకును, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకును, సిపాయిస్థానము యుద్ధోగములకును, ఇండియాప్రభుత్వమునకును, మిరువరి సంఘములకును, ప్రాప్యదేశరులకును, ఇండోబ్రిటిషు సంఘమువారికిని, అధికప్రాతినిధ్యము ప్రాప్తించినది. కాని, భారతీయప్రజాతీయములను తిన్నగ వివరింపగల కాంగ్రెసుప్రతినిధులచే జామింటుక మిటివా రింతటి చిన్నజూపు గను బలములు, న్యాయము గారు. కాని, ఇట్టి ఫలితమునకు వగవ పనిలేదు. సంస్కరణపు బిల్లునందు తీవ్రముగా మార్పుల గొరువారికి, జామింటుకమిటివారు తగిన అవకాశముల నొసగరని, ఇదివర కూహించబడియే యుండెను.

అయినను, ఇంతటితో ప్రజానాయకుల కర్తవ్యము ముగియలేదు. వారు సలుపవలసిన నిజప్రయత్నము లిక ముందునుండియే హారంభము గావలెను. ఆంగ్లదేశ ప్రజలంతవరకును, హిందూదేశసమస్త గూర్చి అజ్ఞానమున మునిగియున్నారు. వారిలో తగిన ప్రబోధము గలిగించుచో, మనము గోరెడి సంస్కరణములు సులభముగ లభించును. ప్రజలకోర్కెల ననుసరించియే, పార్లమెంటుసభ్యు లాదేశమున మెలగుదుందురు. ఇట్టిపనికి

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు మిగుల నుత్సాహముతో బూని, విజయము బడయుచున్నటుల వార్తలు తెలుపుచున్నవి. లోకమాన్యతలకు గారు, ప్రశంసార్థముగ కృషిపట్టుచున్నారు. పట్టు (వృద్ధి) తులు వారికి బాగుగ లోబడుచున్నారు. కాని, ఉద్యమవ్యాపకమునకై వేయి సవరణలు మాత్రము, కాంగ్రెసుప్రతినిధులయొద్ద నున్నటులును, ఈ మొత్తము బాగుగ సరిపోవదనియు, అమృతబహు పత్రకకులందఱు విలేఖకుడు వ్రాసెను. ఇంతవరకును జరిగిన పని మిగుల ప్రోత్సాహ కరముగ నున్నదనియు, బ్రిటిషు లేబరువక్షమువా రందరును, హిందూదేశ వక్షమువలంబించుచుండుట ఎంతయు సంతోషపడమనియు, ఈ యవకాశము సంతోషాత్రము బోనియక స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు హిందూదేశము పాలుబడవలయుననియు, ఆతను హెచ్చరించెను. మరమితవాదనాయకులు దలచునటుల గాక, ఆంగ్లదేశ ప్రబోధమంతటి యవసరమో, నెయింటు నిహాలు సింగుగారు కామను విశవత్రికలో స్పష్టముగ వివరించి యుండిరి.

నెయింటునిహాలుసింగుగారి యుద్దేశపు ప్రకారము, సంగ్రామమునకు బూర్వము హిందూదేశపు యునికియే, అనేకుల మనోద్వేషముం దుండెడిది. సంగ్రామము, ఇట్టి స్థితిని తొలగించెను. భారతీయ సైనికుల పరాక్రమమును, ఆంగ్లదేశములనేకులు కొనియాడుట అచారమయ్యెను. హిందూదేశ ప్రజల రాజభక్తిని శంకించెడి దివములు గడచినవి. హిందూదేశమునకు హోంరూలు ప్రసాదించబడుచో, నెట్టి భయమున కవకాశము లేదని నైన్యములో బనిచేసిన వారొకరు, నిహాలు సింగుగారిలో నుడిచిరి. కొందరాంగ్లేయులు, భారతీయు లాంతరంగిక స్వపరిపాలనము మాత్రమే గోరుచున్నారని ఎరుగక, వారికి స్వరాజ్య మొక్కపరి ప్రసాదించుచో, నవ్వయు వాటిల్లునేమో యని భయము జూపగ, నిహాలుసింగు గారట్టివిచర్యకులకు నిజము చెలిపిరి. అందుమీదట హోంరూలును ప్రసాదించుటకు స్వాతంత్ర్యప్రియు లగు నాంగ్లేయు లెవరును వెనుకకు దీయరని, వారు నుడివిరట. గ్రామగ్రామమునకును వెడలి స్వపరిపాలనోద్ద్యమము గూర్చి మననాయకు లాంగ్ల ప్రజలకు బోధింపవలయుననియు, ముఖ్యముగ పత్రికా సంపాదకులకును గ్రామ ప్రముఖులకును దీని నిజతల్వము నెరిగింపవలయుననియు, నిహాలుసింగుగారు వ్రాయుచున్నారు. ఆంగ్లదేశములో నింకను జరుగవలసిన పనిగూర్చి విశేషదూరము వ్రాయు నవసరములేదు. ఆ దేశమున శాశ్వత ప్రతిష్ఠాపన మొకటుండి ఎడతెగక పాలుబడుచుండుట ముఖ్య వసరము. కాని ఇంతటితో సంతృప్తి జెందిన జాలకు. ఇంతకన్నను హిందూదేశమున జరుగవలసిన పని విశేషముగ గన్గు.

సంతృప్తాందోళనము జరుపుటకు, కాంగ్రెసు సంఘములును, హోంరూలు సంఘములును తగిన కడలిక జూపి, జనపదములకు గూడ తమ సందేశమును తెలిపి, ప్రజలెల్లర నేకాశయబద్ధుల జేయుట ముఖ్యము. ఇది యటుండ, రానున్న సంస్కరణములను ప్రజలు తిన్నగ నుచుకొనించుకొనుట అవసరము. ఇప్పటికన్న ప్రజల కిక్కుమందెక్కుడు బాధ్యతలందును. ఆ బాధ్యతలను ప్రజలు తిన్నగ నిర్వహించనిది, విశేషీయల పరిహాసమునకు వారు పాత్రులు గావలసినవచ్చును. అందుచే గ్రామ సంఘములును, తాలూకాసంఘములును, మండల సంఘములును, ప్రజల బాధ్యతలను బోధింపుడు, అని సక్రమముగ నెల

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల

దీ పా వ లి పం డు గ.

ఆంధ్రులందరూ తమ శక్తివంచనలేక వంతుగదివనమున బందరు జాతీయకళాశాలకు కానుకల సమర్పించి, ఆంధ్రమాతను పూజించి ప్రార్థింతులు.

వేరుకటల కృషిఫలవలన యున్నవి. తరువాత కాశమాల నన్నిటిని ప్రజలు తిన్నగ నువయోగి యునో, క్రస్తుతపంస్కరణము లేతరున నన్నన, దేశాభివృద్ధి త్వరలో గలుగక తప్పదు. దాని నా పుట కెవరికిని సాధ్యపడదు. దీనికి దోడుగ కాలస్య భావ మనుకూలముగ నున్నది. కార్యసిద్ధి కేందుచే భయపడ నవసరము లేదు. మాంటాగూగారు తనకు వీలగు సంతవరకు, హిందూదేశమునకు మేలుజేయవలయు నని పాటుబడిరి. వారి క్రయ త్నములు కొనసాగకుండ, అ నేక క్ర తి కూ ల వరిస్థితు లావరించినవి. కాని మాంటాగూగారు వెనుదీయ లేదు. తన మార్గమును విడనాడ లేదు. మాంటాగూగారు క్ర జా శ య ము ల నన్నిటిని సంతృప్తికరమ లేకజోయిన మాట నిజమే. అయి నను, హిందూ దేశమున నూతనశక మారంభ మగుటకు మాంటాగూగా లే మూలకారకు లని, భావించిరము శాశ్వతముగ లిఖించితిరును.

హిందూ దేశము: అధినివేశ రాజ్యములు

నేటి త. తి. వార్తలలో, హిందూ దేశీయుల కధినివేశ రాజ్యములం దొనగవలసిన స్థానము గూర్చి, ఆంగ్లక్రభుత్వమునకును అధినివేశ రాజ్య క్రభుత్వములకును జరిగిన లేఖలు ప్రచురింపబడి నవి. హిందూదేశీయుల కధినివేశ రాజ్యములలో నెట్టి నిర్బంధములు గలవో, అట్టి నిర్బంధములను అధినివేశ రాజ క్రభుత్వపై విధించు విషయము పిచారింపబడెను. లేఖలనన్నిటిని జదివిన, ఇట్టి సూచన ఎంతటి ప్రయోజన విరహితమో గను గొనవచ్చును. వలస రాజ్యముల పైనిర్బంధములను విధించుస్థితిలో మనము లేము. ఒకవేళ నట్టివనికి ఇండియా క్రభుత్వమువారు బూనినను, అది వారి కంతగ నష్టముగలిగించజాలదు. వలసరాజ్యముల వా రెవరును ఇక్కడికి కూలీయగరాదు. విద్యకొర కిక్కడకు రావలసిన బని వారికి లేదు. కాని, ఆ రాజ్యముల సరకు లీదేశమునకు స్వేచ్ఛగ రా కుండ సుకముల విధించుటకు హిందూదేశమున కధికార మొసగుచో, ద్రవ్య నష్టముమూలమున వాటికితమ కార్యకర్తనసానము తెలిపవచ్చును. ఇందుకు హిందూదేశము బూనుటకు వీలులేకుండ సామ్రాజ్య వాణిజ్యాభిమాన పద్ధతి అడ్డువచ్చు చున్నది. హిందూదేశము త్వరలో అధినివేశ రాజ్యస్థానముబడసి, వాణిజ్య స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించ సంతవరకు, క్రస్తుత కష్టములు నివారణయగు నని తోచదు.

శత్రువులు: మిత్రులు

నిన్నటి శత్రువులు నేటిమిత్రు లగుచుండుట స్వాభావికము. శత్రుత్వము, మిత్రత్వము తాత్కాలిక స్థితిని మాత్రమే దెలుపుచుండును. ఇందుకు బాల్మికికల్పలపై దాడి వెడలుటకు మిత్రమండలి వారు జర్మనులను తోడడుగుచుండుట, తార్కాణముగ నున్నది. ఉభయయును కలసి వేరొకశత్రువుపై నింత త్వరలో సమరాయుత్తులగుట వింతలలో కెల్ల వింతయగుచున్నది. ఆంగ్లదేశపు వ్యతికలకీ గొడవ తెలియక రష్యా యెడల మిత్రమండలి వా రవలంబించెడి విధాన మెద్దియో తేటపడుత వలయు నని, నవి కోరుచున్నవి. బాల్మికినము రూపురూపమునపుడు, శ్రొత్తరువ్యను క్రభుత్వమున, జర్మనుల కలుకుబడి అతిశయించునా, మిత్రమండలి కలుకుబడి అతిశయించునా యని, పత్రిక లడుగుచున్నవి. రాబర్టు సెసిలు క్రభునమునను నిజము దెలుపవలయునని, మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక గోరుచున్నది.

బాల్మికికల్ప లిడవరికే క్రతిభను గోల్పోయి యున్నారు మిత్రమండలియు. జర్మనులును చేతుల గలుపుచు లేసి, బాల్మికినముత్వరలో రూపురూపులుబిచ్చయము. బాల్మికినము రూపురూపునపుడు దానిస్థానము తీరిగి సైనికనిరంకుశత్వ చూక్ర మించకుండ, జూచుట మాత్రము మిత్రమండలి ధర్మమైయున్నది.

మత్తుద్రవ్యముల వాడుక.

ఈ విషయమై జర్మనలెట్టి నెంటు గవర్నరుకు సర్ రెజిస్ట్రార్లకాడకుగారు ప్రకటించిన తీర్మానము వారి సుకుచితాభిప్రాయములకు నిదర్శనముగ నున్నది అమెరికా మొదలగు దేశములు, త్రాగుడును పూర్తిగ మాన్పించ క్రబల ప్రయత్నములు నెలుపుచుండ, హిందూ దేశాధికారు లింకను వెనుదీయుచుండుట మిగుల శోచనీయము. హిందూదేశమున కొంతకాలము క్రిందటివరకు, త్రాగుడు అత్యల్పముగ నుండెను. హిందూనుతము, బౌద్ధమతము, మహమ్మదీయమతము, త్రాగుడును ఘోరపాపముక్రింద వరిగణించినవి. ఇట్టి స్థితిలో, క్రభుత్వమువారు కొంత ఉదారభావము గనుబటది, తమ ఆదాయమును కోల్పోవుటకు సంసిద్ధులగుచో, త్వరలో కార్యసిద్ధి గలుగవచ్చును. బర్మా లెట్టి నెంటుగారటుల దలచుటలేదు. త్రాగుడు తగ్గుచో, నేరములు తగ్గిదేశము బాగు పడునటు నిశ్చయమే యయినను, ఇట్టి తలంపు వదిలివేలివదని వారు తలచుచున్నార క్రజాధికారము ప్రబలవరకు, సంస్కరణము సాధ్యమగునటుల గవ్వట్టును.

తుర్కీ-నమస్య

లాయడుబాజ్జిగా రీ విషయమై పెక్కిల్లో నిచ్చిన యువన్యాసము, మహమ్మదీయ క్రవంచమును సంతృప్తికరువజాలదు. నాగరికమును సంరక్షించు భారమును యూరపీయను జాతులు భరించుచున్నారను నుద్దేశము, లాయడుబాజ్జిగారి నావహించి యున్నది. అమెరికావారు గూడ, తుర్కీని బాగుజేయు భారమును వహించవలయునని, లాయడుబాజ్జిగారు గోరుచున్నారు. క్రైస్తవ జాతులు, మహమ్మదీయ దేశవ్యవహారములలో జోక్యము కలుగ జేసికొనుటకు, మహమ్మదీయ లంగీకరించుట లేదు. తుర్కీ-నమస్య తృప్తికరముగ వరిష్కరింపబడని యెడల, సంఘర్షణములలో తాము పాల్గొన మని, బొంబాయి మహమ్మదీయులు తీర్మానించిరి. మహమ్మదీయుల భావములు దేశపూరితములు గాక ముందే, లాయడుబాజ్జి క్రభుత్వులు తమ కలుకుబడినంత నువయోగించి, మహమ్మదీయుల కోర్కెలను సఫలపరుచుట లాభకరము.

అంతర్జాతీయ సభ : కార్మికశాఖ

ఈ శాఖవారు వాషింగుటను నగరమున గూడెదరు. కార్మికుల కోర్కెననుసరించి, దీనికి హిందూ దేశకక్షమున వాడియాగారు ప్రతినిధిగ బంపబడక పోయినను, సలహాదారుడుగ క్రభుత్వ

మువారిచే బంపబడు చున్నది. తెలిసికొనుట కే.తయు సంతసముగ నున్నది. కార్మికుల యుద్ధరణమునకై శ్రద్ధవహించి పాటుబడుచున్న వాడియాగారు, అంతర్జాతీయ సభలో కార్మికుల కష్టములను తెలిపి, అవి నివారణయగునటుల ప్రయత్నింతు రనుటకు సందియము లేదు. వాడియాగారు ఆంగ్ల దేశమునపుడే వదలి అమెరికాకు భయక మయిరని, న్యూయిండ్లీయా పత్రిక దెలుపుచున్నది.

వ్యక్తీంతములు

మ్యూనిసికల్ పోషణము:—ఈ విషయము గూర్చి బొంబాయి మ్యూనిసికల్ సభలో చాల చర్చ జరిగింది గాని ఫలితము లేలేదు.

తంత్రవాదము ఆంధ్రము:—ఎర్రపహుడమున కధ్యంకిరణ కలిగింది గాని కొంతకాలమునకును సీయంత్రవాదము ఆంధ్రమునకును శాశ్వతము ప్రకటించి.

పంటలు కేసులు:—సర్దారు నుండరసింగు లాలా బెహరిలాలు గాల్లమీదను మరీ నజుగుర మీదను జేయబడిన కేసును దొరతనమువారు వదలకొనిరి బ్రిట్యాను పత్రిక ప్రకటించింది.

సర్ ఆరీ యమా ఆగారు:—ఇమాను గారు కి భార్య యున సర్ క్రెమును ఎన్వెయగారును ఈ నెల 12 క తేదీని సిద్ధులండి హైకరాబాదుకు వచ్చిరి.

కెప్టెన్ పోలీసు:—నడియాదులో ఎవరో కొద్దియంది రైలుమాన్యులకు నష్టము కలిగించినను కారణమున నాలుగు 19000 రూపాయల వ్యయమున క్రబలపై విధించి కెప్టెన్ పోలీసుకళము నేర్పడుటకు వ్యయము కాదని ప్రజలు బొంబాయిగవర్నరుగారికి విన్నపము నంపిరి.

కంక్షదేశపు తుపాకు:—ఇంతవరకు వనూలై న మొత్తము 88,027 లను గవర్నరుగారు సంఘమునకు వశపరిచి. గవర్నరుగారు 8 నేలకు బట్టకం పెరివారు 15 నేలకు బెక్కురు కంపెనీవారు 5 నేలను కమింగుగారును బాబూ గౌరీ చరణలాగారును చెరి నేలు రూపాయలకు రాజా క్రివాళరాయి, రాయి జానకినాథరాయి మా|| రాయి సీతానాథరాయిగారు 10 నేలను బరద్వాసుమహారాజుగారు కేయిరూపాయలకు కాసింబజారు మహారాజుగారు 5 500 ను ఇచ్చిరి.

ఆర్మీకాత్మ:—కెప్టెన్ కెన్యాగారు కలకత్తా గ్రాండు హోటలులో నివసించుచుండగా 16 క తేదీనాటి మధ్యాహ్నము లెండుగుంటల కలిగిరిలో తుపాకి ప్రేరిక వచ్చి దయ్యెను. పిమ్మట నాగడిలోనికీ మావగా కలమీద తుపాకిచ్చెయ్యుండి యతడు నేలకడియించెను. నమిసింజిమావ కేరము తేకుండుట విదితమయ్యెను. అప్పటి స్థితిగతులనుబట్టి మావ సరిదు ఆర్మీకాత్మ జనీవోనివట్లు విదితమగుచున్నది యుద్ధారంభములో నతడు నైనిక నేరలో జేరెను. మొదట నైయింగులోలో వనిచే ముయిండెను. పిమ్మట నకడు ప్రాన్స్ న కంపబడెను. అచట నసాహస్య వైశ్యసాహసముల జూపి కమివను ఉద్యోగము కొండెం. పిమ్మట కెప్టెన్ గా జేతు బడెను. యుద్ధరంగమందు జూపిక కర క్రయమునకు మెచ్చి ఆరనికధికారులు మిలిటరీక్రాసును బహుమతిచేసిరి. మరణించు సరి కతనికి 80 ఏండ్లు వయస్సు. సుధి ప్రకటించబడిన వెంటనే యతడు నైనిక సేవానిమోచనము నొందెను. పిమ్మట సరదు కలకత్తాకువచ్చి నెలదినములైనది. నాలుకైదు రోజుల క్రింద టనే యతడు గ్రాండు హోటలున కేగెను.

11. 7. 02

సాక్ష్యము ముగియుట

సర్వ విద్యుత్తులు

అందున, అక్టోబరు 14:— నేను నీ కంకర సాయుధుడు

గారు సంస్కరణసంఘవానియగుట సాత్వ్యమిచ్చిరి. వారు
 వీరవ్రాహ్మ ప్రభువుగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. - భారతవర్ష
 మాతా దార్శన్యము హెచ్చిపోవుచున్నది. ప్రజలెక్కువయి
 దనిపోవుటందుకు నిద్రయు, ప్రజలు మృత్యు లగుచున్నార.
 ద ద్దాగ్ధుల కిరీ సాన్యమును కరుగుచున్నది. క్షత్రియుల కిరీ సా
 న్యమును తిరుగుచున్నది. క్షత్రియసందు రోగములు కలిగివచ్చు
 చు ప్రజలు వానికి రాశికాలక చనిపోవుచున్నార.
 కవిశ్రమలు వీరియిచ్చుచున్నది. కర్మసాక్షాదారుల స్థితి నన్న
 గితి పోవుచున్నది. ఈ లక్షణము లన్నియు దార్శన్యమునకు
 నిద్రయములు. గవర్న మెంటువారి చేతులతో పరిశ్రమలు విక
 సంపదలు. గవర్న మెంటువారును వైజే డిపార్టుమెంటు
 మున్నగుకాబులును ప్రాశస్త్యాభివృద్ధి కడ్డు తీగులుచున్నవని
 భక్తములు భావించుచున్నారు. ఇండియా గవర్న మెంటువారు
 నూచించిన విభముగ కుల ప్రాతినిధ్యము నిచ్చిన యెడల వర్ణ
 భేదము లలికియించి తీరవ. కాని బ్రాహ్మణభేదములు కుల
 ప్రాతినిధ్యము కావలయు ననుచున్నారు.
 వాణి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యానికార మిచ్చుట మంచిది. కానన
 సభలకును కార్యనిర్వాహక సభలకును భేదాధిప్రాయము
 కలిగినవ్వకు పార్ల మెంటు సభ్యులతో సంయుక్త సంఘము
 నేర్పరచి వారిచే విచారణ చేయించుటయొక్కము. కాశికాగ్రాధి
 ప్తికిని, పామర జనవికాసమునకును బిల్లు పాపాయ్యకారిగ
 నుండవలయును. పంజాబుందును, చెన్నపురియందును నియో
 జకవర్గమును విస్తరింప తీయవలయును. భారత కార్యనిర్వా
 హక సభయందు ఆఫఘనులు మాగురు భారతీయులు సభ్యులుగ
 నుండవలయును. పాలనము కలిగివృద్ధిచేయుటకు వారవసరము.
 కార్మికులకలస చిత్తులు రాకచ్చుక. వర్తకులకు చాల చిత్తు
 బున్నది. వారందరును స్వతరిపాలనము నభిలషించుచున్నార.
 తేకాంతి మున్నగు విషయములలో క్రస్తుతమువలె కార్య
 నిర్వాహకసభకు స్వేచ్ఛాధికార నుండవలెదదు. పంజాబు
 లల్లరుల సంస్కరణులలో కార్యనిర్వాహక వర్గమువారవలం
 బించిన కార్యనిర్వాహక మి భాగమును బలపరుచుచున్నది. కావున
 కార్యనిర్వాహక వర్గమునందు చాలయంది. భారతీయులు సభ్యు
 లుగ నుండవలయును.

సరింకుటకు ప్రభువులకు నరీ శంకరు నాయకుగారి
 టుల ప్రత్యుత్తరమిచ్చును:— నేను ఇండియా కాన్ఫరెన్సుకు
 యెక్కువ ప్రాధాన్యము నిచ్చుటలేదు, అందు క్రమాక్రమి
 నిశ్చయించును. అక్కడ కర్మచర్యమంతయు రహస్యముగ జరు
 గును. దానికి నిబంధన ప్రాప్తమైయు సభ్యులలో కూడిన
 వందయు క్క సంఖ్య ముండుట మంచిది.

భూపే. దనాధవసు.

భాగ్యం దొరకడమునందు ప్రజాయెల్ల కాళి అందుటకు
 కనుగారు కృతిలేకము చెప్పలేదు. కాని ప్రజాయెల్లముచేయు
 పను పుట్టెనే కాళియందు కాళ్యణిగ్వాహక వర్తమా కావన
 గణివాది యిష్ట ప్రకారము చేయవలయును.
 పుండియా కాన్సియలు తీసివేయవలయును.
 కాని నియంత్రణాధికారము లేని వలహా సంఘము నందుకు
 తాళాగ లేకునగు కూడదు.

భారతసచివ్రుని అధికారము క్లిష్టమి. ఇండియా కేసును జూరు ఇండియా కోర్టునువారి అధికారమును యొక్కవచేయ నలయునని వారు మాంటేక్స్ గూటికి సమాధానము చెప్పిరి.

సర్ ఇలియట్ కోల్రిన్సుగారు.

నదీ ఇరిగేషను కోల్పోవడా కొక విభావన క్రమము దా
ఖలుండును. క్రమక్రమము ద్వంద్వపరిపాలనము నేర్పరుచుటవలన
జాతిభేదము కృత్రిమము జ్యేష్ఠము ప్రబలమగునని వారు చెప్పిరి.
ఆర్థికములకు భారతీయులకు నభ్యుదయో పనిచేయుచుండ
నలయును. అందుకు భిన్నములేకుండ చేయవలయును. వారి
సభ్యులు బలపడుటవలననే స్వతంత్రపాలనము సిద్ధింపగలదు. అది
మహాత్మ్యములగుటకు ఒక విధమైన సంయుక్త ప్రభుత్వమండ
నలయునని వారును జెందిరి. ఈ వార యేదోటికొక విధము

ద్వంద్వ పరిపాలనా విధాన మనసరమే యగుచు. ఈలోపుగ నక్తును కలుగు ఇబ్బందులు యెక్కువగ నుండకుండ చేసికోవచ్చును. పెంతునే ద్వంద్వ పరిపాలనమును ప్రారంభింప దలచిన యెడల ఒక రాష్ట్రములోనే దానిని ప్రారంభించి చూడవలయును. (క్రొత్తస్థితి కనుకాలముగ నీవిలు సర్వీసు కాఖవారు నుండురు. వారును స్వకరిపాలనా విధానమునకు తోడ్పడగలరు.

వ ర్గక సంఘముల పరినిధులు.

బొంబయి, చెన్నపురి, కరాచీ, వర్తక సంఘ ప్రతినిధులగు వాడ్లలామిలైన, సర్ బెర్నార్డ్స్ మాంటగు, పి. వెబ్బూగార్డ్స్ కలిసి ఒక విజ్ఞాపన ప్రకటనను సంఘమువారికి సమర్పించిరి, కలకత్తా, బొంబయి, చెన్నపురి, కరాచీ, ఏడెను, రంగము. చిటగాంగు విశాఖపట్టణము శేవుల పరిపాలనాధికారము భారత ప్రభుత్వమువారియందు యందవలయును. కాని వానిని ప్రస్తుతమున్న అధికార వర్తములే పాలించవలయును. చిన్న శేవుల పాలనము రాష్ట్రపు దొంగతనముల యధీనములో నుండవలయును. ఇవి క్రమాయత్తకాఖిలలో నుండక అధికారాయత్తములై యుండవలయును. రైలులే పాలనము భారత ప్రభుత్వాధీనములో నుండవలయును. నాకాసంచార యోగ్యములగు నదులు పెట్రోలు వాడుకునేను బోర్డువారి యధికారములోనుంచి వారికి రాష్ట్రములందరి సంఘమువారు సలహా చెప్పిన కార్యనిర్వహణమును చేయవలయును. పారిశ్రామికాభివృద్ధికి భారత ప్రభుత్వమును రాష్ట్ర ప్రభుత్వమును కలిసి పనిచేయవలయును. రాష్ట్రప్రభుత్వమునందు పారిశ్రామికాభివృద్ధి అధికారాయత్తమై యుండవలయును. పెద్ద పెద్ద క్రమముల నిపులగువారి పరిశీలన క్రింద నుంచవగునుగాని పరిశోధనాత్మకము పరిశీలించు దానిలో చేర్చునాడదు. అవిలే కాననిర్మాణము, పక్షపాతపు పన్ను, అశుభరక్ష పరిపాలనములన వర్తకమునకు భంగము కలుగునని వర్తక సంఘములు భయపడుచున్నవి. పొంగ్రెజుకన్యబీవారు యూరోపియనుల కిచ్చిన ప్రాతినిధ్యాధికారమును తిగ్గింపనాడదు. భారతీ కాసనసభయందు కిగురు నిరోపియను సభ్యులకును స్ట్రేటుకాన్సులలో ఇద్దరుపను రెక్టరుగాకుండ నుండవలయును.

సిద్ధాశ్రమపు గారికి వాడ్లా మిలను గారిట్లు ప్రభుత్వ మిచ్చిరి: వంశీపీఠములకు భారతీయులకును మైత్రీ బల పడుట కేదియో ప్రణాత్మము జరుగవలయును. కాని ప్రస్తుతము సంకల్పించిన సంస్కరణ విధానము వాంఛితమువకు మించి యున్నదని బొంబాయి వర్తక సంఘమువారి యభిప్రాయము. భారతీ ప్రభుత్వమునకు మరికొందరు ప్రణాశ్రమ్యులను నియ మించుటయే యాత్రమని తోచును. భారతీయులు యుందు ముందు డబ్బుపెట్టుబడి పెట్టుదురు, కాని ఆంగ్లేయులు కూడ పెట్టుబడి పెట్టవలయును.

ద్వంద్వ పరిపాలనా విధానమునకు చెన్నతరీకరాజ్య
వాసులు గుఱుఁబులుగ లేరని మాంటెగూరు నుడిచి. దాని
వలన జాతిభేదము లతిక్రమించును. ప్రస్తుత మున్న పాలనా
విధానమునే యుచితక్రమముగ న్యపరిపాలనమున వికసిత
జేయట యుత్తమము. విరోపియును వర్తకులకే (వెనెడెన్నీ
త్యాంతులకు పెట్టుబడి పెట్టుచున్నవని కలెలలో క్రాయ
సంగతి నిజము కాదు. వర్తకులకు పెట్టిపెట్టులో నూటికి
70 వంతులు భారతీయ కంపెనీలకే ముట్టుచున్నది.

వెల్పు గారు

సంస్కరణ విధానమును కరాచీ వర్తకసంఘము వా
రంగీకరించిరి. అందులకు వర్తకమునకు భంగము కలుగునుని
వారు భయపడుటలేదు.

సాక్ష్యము ముగియుట

ఇంతటి నాత్మయు చూగి చూడచే సంఘమవార రహ-
స్యముగ యోచించితి బిల్లును సరించి పార్లమెంటువారికి తెలు-
పుచుదు. పార్లమెంటువారు సమాజోక్తి దానిని యో-
చించి ఆంగీకరించెదరు.

మితవ్యయావశ్యకత.

ప్రధానమంత్రి యశస్వాతము
 లండను, ఆగ్స్టోబరు 17:— మెక్సికోనందరి హాడ్వీల్లు
 కారాగారమున దుపహసించుచు లాడుచు జార్జి కిట్లు చెప్పి
 యి. అందఱను గలసి ఎక్కువ వస్తువులను తయారు చేయఁబయు
 త్వమును చాల విశేషముగ తగ్గించుటయు : త్వంతావశ్యకము.
 ఎవైన ప్రభుత్వము నిలచునా మాటగా యను సంగతిని నిర్ణయిం
 చు ను అది వివిధ కులహారములకు వికృతమైనది కలిగించు

యన్నదా లేదాయను ప్రశ్నను వేసికొనవలయును. కాశ్యకము
లును పెద్దవియు నను సంస్థానముల ప్రక్కబోక తాత్కాలిక
వ్యయములందు క్రభుక్తమునా రెండు వ్యయమును నిర్ణయిం
చిరి. కాశ్యక వ్యయము యధాతృప్త్యనుకంఠై నిధియుగ
నుండక తీరదు. ధరవరము హెచ్చుటయు వాటినిబట్టి జీ
ములు హెచ్చుటయు తక్కుదు.

తరువ్క సమస్య.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకు తుర్కీ సరుక్కు భారమున పాల్గొననో లేదో తెలియజేయున తుర్కీ సరుక్కును కరివ్కొనియట కింత యావస్థ మయ్యెనని ప్రభావ ముద్రాగారు తెలియబరచిరి. శమయము దొంగినపుడెల్ల గ్రేటుబ్రిటను ఏదయో కొంత ప్రజేయ నాగమించు కొనుచునే యుండునని అమెరికా వారు మనపై నెన్నియో నాశోపించుచున్నారట. ఇప్పుడువారు గూడ నీకష్ట మెట్టిదో చవిచూచెదరు గావున వివిధ జేతములను నాగరికతా పరములను జేయుట ఎంతకష్టమో ఎంత వ్యయ ప్రయాస సమన్వితమో వారు గ్రహించగలరని నాయుద్దేశము. వివిధ జేతముల నాగరికతా పరముల జేయు భారమును భగవంతుడు మనపై బెట్టెను. దాని మనము నిర్వహించుచున్నాము. ఆభర్యమును నిర్వహించుటలో మనకు సహాయము చేయవలసినదని మన సోపానజేతములకు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల వారిని జేరుకొంటిమి. జేరుక్కు తురుష్కు సామ్రాజ్యమున కేమి సంభవించునో నేనెఱుఁగను. ప్రాప్త్యుగాని మనముగాని ఆపనికి పూనుకొనజాలము. అనేకతెల్పబడిన నుండియు మహా సంరక్షణాధికారము పాలబడి పను బాముల పాలగుచున్న ప్రజలందఱును కావునావునును అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములను జేరుకొనుచున్నాను. ఆజేరుకోని వృథాప్రయాసము కాకుండును గాకయు నాకోరిక. మనము గూడ పట్టి బాధ్యత నే వహించితిమి. మనమింక మన కేర్తి సామర్థ్యముల మితిసేక్కడ దాటిపోవుచుమో యని భయముగ నున్నది. అందుచేత మనమింక నెక్కువ భారమును వహింపవలదు. తురుష్కు సరుక్కు కరివ్కొనరుగు వరకును మనము దైన్యము లన్నిటిని ఎత్తి జేయు రాదు. ఆసరుక్కు ఇక్కడే బంటనే కరివ్కొనరుగుట బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు క్రమంచునను గూడ చాల లాభకరము.

ప్రభుత్వమువారి బాధ్యత.

దీక్షంబున 81 వ తేదీ నడి నర్సంధమునైన నైగ నేనలూ
 తేనెనాలిలో నూటికి 98 శుభ చోద్యన విడువ బడుదురు.
 నిష్పంధకానవయోక్త కరిమిలి గడయ లోతల నిర్పంధనైని
 కులంబులు ఇండ్ల కేరెంతురు. సాధారణముగ రోడ్డుప్రక్కల
 నంటింపబడియుండు, “ కొంతమిక్కుకొలదిని తగ్గులుల నడలిం
 చు ” వరు ప్రకటననుచున్న యతడిట్లు చెప్పెను. పుజల
 మంత్రియను గుఱ్ఱులు కలెనే భావించెదరు గాకయని నా
 కొరిక, గవర్న మెంటువారు కిభర మెక్కుయండ కొంతమంది
 తగ్గులులను బిగియించి వానిని వెళుకవ లాగి బాధించుచున్నా
 రు. కరిపాల సాధారణు చాలవిశేషముగ ఉన్నది. వారా భా
 రమును జాగ్రత్తగ మోయుగలుగుటకు ప్రజలకు జగత్పరీభువును
 అన్ని విధముల వారికి తోడ్పడవలయును.

ప త్తివిచారణసభ.

[illegible]

స్వీమరునకు నిప్పుంటుకొనుట

అంతను, ఆక్టోబరు 15: - సిటీకాఫ్ ఫెడరల్ రహస్య ప్రీమియం బాంధ్యమునండి లివర్మూనింగ్ కేసునుండ మార్గమధ్యమున పూర్వార్థ నిర్మూలకొనెను. మరియు 10 అడుగులలోనుండ ఒకడు త్రొక్కినవలననని సర్కారు చెప్పెను.

అందను, అక్టోబరు 16:— శీఘ్రవర్ష సమావేశమయిన
తర్వాత కాంగ్రెసులో ఆధ్యాత్మిక జీవమును సూచి చాలా వర్ష
వరకు. 1920 వ సంవత్సరములలో జరుగు లేదైతేవర్ష
వరకు నీయంతము తక్కువపడునని అర్పి విషపుగారు చెప్పి
య్యట సరమని నెను.

బంధు.

దీనియనుమానన నభివృద్ధి చేయుటచే నీర్వాణము
 లందు నిర్వేగముననుకూలముగా నుండును. అందులను
 అభ్యసించి కారణములను మూర్తిభంగము చేయుటచే
 దని చేయుటచే నుండును. భక్తిభంగమునందు నుండు
 నిర్వాణవిధానమునకు నూతన విభావమును అర్జునసమీప
 యాకాశాకాశద్వంద్వమునున్నది. భక్తి నభివృద్ధిపొందుటకు
 కంటే నీతివర్తనమును, అర్జునమును మానవునియందు వికసిత
 చేయుటయే ప్రత్యక్షమధ్యమము అని గుర్తించి నవీన నిర్వాణ
 విధానములను ప్రాచీనభారతీయ ఆచారములను సామర్థ్య
 మును కలిగించుచు ఈ కారణమునకు 10 వర్ణముల నుండి
 పనిచేయుచున్నాడు. జీవితవర్తనమునందును శిక్షామునందును
 భారతీయతనే ప్రధానముగా ప్రకటించుచున్నాడు. మానవ
 ప్రపంచమునందంతయు నిర్బంధములును అర్జునసమీపము
 నుండు పలుకునవియు భారతీయభావమునా సన్నిహిత భావమున
 ప్రాప్తికి ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యమును గలవియు నగు సారస్వత, పరి
 క్రామి, సాంఘిక, పౌర, కలిస్తావనములందు భారతీయవిజ్ఞానము
 సామకూలముగను సమగ్రముగను అన్వయింపజేయుటను గూర్చి
 నూతనవిధాన సందర్శనాదీక్షులును కార్యనిర్వహణ దక్షులు
 నగు యజ్ఞశిలలు యీ కారణమున కార్యనిర్వహణ భారమును
 వహించియున్నారు. అందులకు తగిన పరిరక్షణలన్నియును
 చాలవలయు నిద్రవలయును. అలివికాలమును సాంఘికజీవ
 నావకాశము గూడ నిద్రవలయు అనుసరింపవలయున్నది గాని
 సమయమున సహజగురువుల శ్రమ నిర్వాణమున కర్జునసమీ
 పము కాలచిత్రమును విచారమును లభించుటకు గుర్తిం
 చును వాని కారణము మేల్పడుట ప్రధానమధ్యమములయే
 నున్నది గాన నీ ఆంధ్రభారతీయకారణముల విశ్రవర్థమునమై
 కార్యములలో కొంత కారకము చేయవలయుటకు వలయు ధనమును
 సాంఘిక రాజకీయ విషయకాభివృద్ధిచేసేవలయును నిమిత్త
 ములకుండ అన్ని వర్ణములవారు నగు చేయుటచే నుండు దక్షుల
 సమకూర్చ గలవలయునని వేదము.

సి. క్లైవ్ కెప్టెన్, ఎస్. కమిషనరీ రంగయ్యనాథు, బి.
యస్. కర్మ, టి. వి. వెంకట్రామ అయ్యర్, పి. అయ్యప్ప
కెప్టెన్, సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్, బి. వెంకటసుబ్బయ్య
కెప్టెన్, పేరే నారాయణమూర్తి, టి. ప్రకాశం, అల్లాడి. కృష్ణ
స్వామి అయ్యర్, టి. వి. గోపాలస్వామి, టి. ఎమ్. కృష్ణ
స్వామి అయ్యర్, యస్. నరమస్వామి కెప్టెన్, సి. రామరావు,
బి. గోపాలరావు, పి. సత్రస్వామ్యం కెప్టెన్, యస్. వెంక
ట్రాచలం కెప్టెన్, కె. నాగేశ్వరరావు, బి. నారినరాయణరావు,
సి. నాగభూషణం, ఎ. లక్ష్మీకణ్తి, జి. యస్. అరంజేలు,
బి. పాపయ్య కెప్టెన్, బి. మహారస్వామి కెప్టెన్, వి. నూర్యారావు,
జి. వెంకటరంగారావు, కె. వి. లక్ష్మణరావు, కే. యస్.
శేషి, టి. రాజగోపాలరావు, టి. రామచంద్రరావు, గ్రంథి.
కృష్ణతర్క, పి. వీరాసుత్రులు, కె. సంతోషమూర్తి కెప్టెన్, యస్.
వెంకటసుబ్బయ్య, టి. యస్. రాధా కృష్ణ నాయుడు,
ఎ. క్లైవ్ కెప్టెన్, సత్యనారాయణ, కృష్ణయ్య, కె. గోపాలరావు,
కె. శేషారావు.

(1846)

బల్లారి రాయదుర్గము శ్రాంతిమీద యుండు
సోమలాపురము బదనహనుకు మధ్యనుండు చిన్న
హుగారి వైలువంతైన వెల్లువ వలన కొట్టుకొని
పోయినది. గనుక సదరు వంతైన రిపేరుచేయబడు
నంతవరకును సోమలాపురం రాయదుర్గములకు
మధ్యనుండు యిసుపదారితైన ఏవిధమైన బండ్లను
గూడ నడువవని ఇందువలన అందఱికి తెలియ
పరచడ మెనది.

[illegible]

నేతితోనే చేయబడును.

స్థానికాది వార్తలు

మద్రాసు కార్పొరేషన్.—ఈనాడు ప్రకటించి

నల్లు అక్టోబరు 21-వ తేదీ మంగళవారమునాడు కార్పొరేషన్ కు సభ జరుగదు. 22-వ తేదీ గురువారం సాయంత్రము 5-15 గంటలకు మార్చబడినది.

పాముకాటు.—ఎన్నగాడెం జమీందారులకు పిఠాపురం దగ్గరనున్న లక్ష్మీనరసాపుర వాస్తవ్యుల నగు రాజా చెలికాని వేంకటసుబ్బాస్వామిదాసు గారు అనేక ప్రశంసలు పొంది పాము కాటుకు మంచి ఉందని తెలియజేయించి ప్రశంసలుగా నివ్వించుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్ తెలుగుదేశాన్ని.

చెన్నపురి పరిశ్రమలు.—క్రిందటి వారము మునుపటివలె కలసి 10 గంటల వాడబడి. వారిలో 7 గంటల వరకు ఉంది. ఒకటి కలరాజీతిబాధనకు కలరాజీతి ఎక్కువను మరణించలేదు. ఉన్నతంగా కలసి 16 గంటల కిక్కిన జ్వరములవలన 46 గంటల వరకు ఉంది. మొత్తముననే వారములో కేసులు 42.1 చొక్కా వరకు ఉంది. క్రిందటి సంవత్సరము తేదీ కు సరిపోయే వారములో 202 చొక్కా జనుల మరణించి.

రాజప్రతినిధిగారు.—పీఠ 19-వ తేదీ: సింహం డి. బయ్యలపేట పాటియాలా జిండు మెలకు కొట్ట, నాథా, దేరాదును నుంచు 2-11-19-వ తేదీ ఆదివారమునాటికి దిల్లీవరకు వెళ్ళినది. ప్రభుగారు ఆంగ్లభాషా యొక్క దొంగలను వారిననుకున్నారు. వారు సకలము 17-వ తేదీని వున్నాను. 8-80 గంటలకు లక్ష్మీనరసాపుర కేసి అటనుండి 19-వ తేదీ రాత్రి 10-80 గంటలకు మార్చబడి వెళ్ళినది.

సామాన్యము గల బందరు పిల్లలు.—ఈనాడు కలకత్తా మొయిలబండిలో బందరు నివాసులు మానేజ్మెంట్ గా మయ్యగారి కుమారుడు వేంకటసుబ్బాస్వామి సోమా వేంకట రత్నం గారి కుమారుడు సూర్యనారాయణ, గడియారము వేంకటవలంబారి కుమారుడు నుండే రామయ్య, కంద్రాజు రామలక్ష్మయ్యగారి కుమారుడు సీతారామయ్య చెన్నపురి వచ్చి నారు. వీరికి ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున కేసులు ఉన్నాయి.

ధన్వంతరి జయంతి మహోత్సవము.—అఖిలభారత ఆయుర్వేద మహామండలి వారు, చెన్నపురి ఆయుర్వేద ప్రచారక సభవారు, 21 వ తేదీ మంగళవారమునాడు వుండుకోడు, 1/39 డియెటెన్ గార్డులలో నుండు ఆయుర్వేదకళాశాలాధిపతియగు శ్రీ ధన్వంతరి జయంతి మహోత్సవము సజ్జెనెన. గౌ. జి. ఆర్. రామచంద్రయ్య గారు గ్రామసాధికత్వము వహించెను. ఉత్తరం 7 గంటలకు ఉదయం ప్రభాతము 12 గంటలకు ప్రాత జరుగును. సాయంత్రం 5½ గంటలకు ఒకసభ జరుగును. వైద్యరత్న పండిట్ డి. గోపాలాచార్యుగారు 'ధన్వంతరి' నూర్చి ఉత్సవించెను.

అఖిలభారత గ్రంథాలయ మహాసభ.—గోల్లపూడియన ఈ నెల 24-వ తేదీకుండి జరుగవలసిన ఈ సభ సకలమునెల 14,15,16 తేదీలకు మార్చబడినది. గవర్నరు గారు 14 తేదీ 15-వ తేదీ నాడు సభ సలంకరించెదని తెలియజేసినారు. గ్రంథాలయముల ఇతివృత్తం అధికారులు ఎన్నుకొని ప్రతినిధుల కి విషయము తెలియజేసినారు. రెండుమాడు గోపాలాచారి చిత్త తీర్మానములు ప్రకటించబడును. చిత్త తీర్మానముల ఇతర కార్యక్రమముల స్థిర పరచుటకై కొండితేటిపేటి 5-వ నెలకు ఇంటియందు 21-వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు ఆహ్వానసంఘ సభ జరుగును. గాన ఆహ్వానసంఘ సభ్యులందరు విచ్చేయ ప్రార్థించు.

మద్రాసు కార్పొరేషన్ ఎన్నికలు.—మోక్షాచారి, జి. రంగారావుగారు ముక్తిప్రయోగమునారు:—ఈ 20 వ తేదీవరకు అభ్యర్థిగా నిలుచుచున్నాను. కొత్తప్రభుత్వ చర్యలను గురించి కానసభకు ఉండునెలెట్ల సమీక్షించునది సభ్యులకు నుండిన. ఈసందర్భమున మునిసి పల్ కార్య నిర్వహణ విషయమై మిక్కిలి క్రోధ వహించియుంటిని. ఈ క్రాంతి చట్టము అమలునకు వచ్చునప్పుడు బైబిలును మొదలుగా వాటిని చర్చించునపుడు

నాయకులగు నుండియొగిన ఉత్సాహముతో నున్నాను. కార్పొరేషన్ కు మునుపేపు ప్రతిభాసభ సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడితిని. కానసభకు ఉండు మూడు సంవత్సరములు కరువుగా అనధికారసభ్యులు నన్ను నైవాహ్వానించుచు ఎన్నుకొనిరి. కనుక నన్ను తిరిగి కమిషనరుగా ఎన్నుకొనెద రని కోరుచున్నాను.

కంబాలు లీప్ ఫండు.—మద్రాసు లిబరల్ లీగ్ ద్వారా ఈ క్రింది విరాళములు కంబాలు లీప్ ఫండుకు నొసంగబడినవి:— రావులపాదరు సి. యస్. సుబ్రహ్మణ్యం లక్ష్మీ రూ 25-0-0, కె. స్వామి నాథ అయ్యర్, వకేల, పురుషోట రూ 25-0-0, భాగవతదాసు వాల్మీకియ్య చెన్నపురి రూ 20-0-0, కె. యస్. ఈశ్వరరామి కోడలుయ్యార, రూ 10-0-0, యస్. రామకృష్ణ కలకత్తా రూ 10-0-0, కె. ఆర్. గుణస్వామయ్యర్ తిన్నవెల్లి రూ 7-0-0, కె. పొన్నూర ధీరయ్యగారు, వైసికాజేత రామపేట రూ 5-0-0. నుండే కేసుల రూ 5-0-0, వి. చంద్రశేఖర్, చిదంబరం, రూ 4-0-0 ఆర్. రామస్వామిరావు పమిడి రూ 8-0-0, యె. సాంబయ్యర్ పమిడి రూ 8-0-0, కె. నరసింహుల నాయుడు రూ 2-0-0, కె. దొరసామయ్యర్ పమిడి రూ 1-0-0, ఆర్. కుప్ప సామియ్యర్, పమిడి రూ 1-0-0 వెంకటరామరావు పమిడి రూ 1-0-0, చిన్న మల్లాలప్ప పమిడి రూ 1-0-0: మొత్తము రూ 128-0-0.

తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్వ ఇక్విటీబుల్డ్.—ఈ ఇక్విటీబుల్డ్ వారు వారినందాదారులకు, సహాయ మొనగ గలస్థితికి ఉన్నట్లు సంతోషపడుచున్నారు. ఈ ప్రతిష్టాపన సభ్యుల కొద్ది నెలలందులకుల సామీపమున ఉన్నాను. చందాకు బహుళగా, చందాదారులకు స్వల్పపాత్రులకే సర్దులు వైద్యసహాయ మొనర్చెను. 1914 సంవత్సరమున 10 వచ్చులుండినారు. యుద్ధమునకు కొందరు కంటబడి. పోయిన సంవత్సరము 4 గంటల మాత్రమే ఉండుంది. అందువలన చందాదారులకు సహాయ మొనగుటకు పీఠిక పోయినది. ఇప్పుడు ఆస్థితియునుండి అయిదు గురు సభ్యులు వచ్చియున్నాను; ఇంకా ఆరుమంది రావోవుచున్నారు. యుద్ధమునకు ప్రార్థనలతోనే స్థానికంగానుండే చందాదారుల కంటబడి సహాయ మొనగవలెను. చందాదారులుగా నుండగోరువారు, ఇతరవిషయముల తెలిసికొనగోరువారు, ముందుకునుండు తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్వ ఇక్విటీబుల్డ్ గౌరవ కార్యదర్శి (రాయ బ్రాహ్మణ).

ప్రజాసేవకై శ్రీలను తయారు చేయుట.

పల్లెటిబోధకురాలు యాబహుమతి క్రిందటి శుక్రవారం సాయంత్రమునై. యం. సి. ఎ. ధనవంతుని మిస్. మక్తూర్ గారి విషయమై ఉపద్యసించిరి. భాగవతదాసు మిర్జా అబ్దుల్ హుసేన్ సామీయగారు ఆగ్రాసాధికత్వము వహించిరి.

ఉపన్యాసము.

మిస్ మక్తూర్ గారి ఉపన్యాసం:—మానవజాతి యందు శ్రీలు అధికముగా ఆక్రమించుకొని యున్నాడు. సంసారములో జాతికి మూలాధారములు. కనుక జాతికావాలకుల విషయమై తగినపుడు ప్రయత్నించవలెను. శ్రీలు స్వభావములను భర్తయందును సంతానమునందు ప్రేమలవలన వారి యోగక్షేమములకు సామకముచేసెదరు. బాలకుల నెండుట శ్రీల ప్రభావధర్మ మగుటచే కల్లులు బుద్ధి వికాసము గలవారగు నుండవలెను. కాస్త్రుజ్ఞానము లేనందున శత్రువుల కేతులు చచ్చుచున్నారు. అందున యందు కల్లులు విద్యాకుంతులగుటవల్ల మరణించు శత్రువులసంఖ్య స్వల్పముగనున్నది. శ్రీలు శత్రువులను పోషించుటయే గాక భర్తలకు వారి కృతసహాయులందు తగు ఆలోచనల నొసంగ సమర్థులుగ నుండవలెను. గణిత ఆరోగ్యకాస్త్రు రచయి మించుక యుండవలెను. శ్రీలుయే వైనను వృత్తుల సభ్యునింక కోరుదురే ఉపాధ్యాయ, వైద్యవృత్తుల సభ్యునింక వచ్చును.

ఉపాధ్యాయులలో పురుషులకు శ్రీతే నిపుణులు. ఇంక వైద్య వృత్తియందు నర్తకులు ఎంత ఉపయోగకారులో కేసుగ చెప్పవలెననినది. బాలికలకు సాధారణ విద్యగలవుచుండ వలెను. నుండిన, శ్రీకృష్ణమును మున్నగు కేళిలయందు దభిరుచియున్న బాలిక కా విద్యలో అధికముగా శిక్షించవలెను.

పురుషులవలెనే స్త్రీలకును సుఖమే కేతువయ్యును. ఆహారసాధ్యము మొదలగునవి అభ్యసించవచ్చును. హిందూకుల శ్రీలు నీతిమార్గముల వారైయున్న వారు. వారి సాంఘిక స్థితిని సంస్కరించవలెను.

వందనములతో సభ ముగిసినది

ఆంధ్ర ప్రావిన్సియల్ కాంగ్రెసుకమిటి

ఈ కమిటివారి యాజ్ఞతో సభ్యులమాజేతము నిన్న సాయంత్రము ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున జరిగినది. గౌ. జి. యె. శర్మగారు, వి. రామదాసుగారు, కె. నాగేశ్వర రావుగారు, జి. ప్రకాశంగారు, పండిట్ డి. గోపాలచార్యుగారు జ. మారీశ్వర్ కుమారు రావుగారు, హెచ్. నూర్య కారాయణ గారు, వి. వేంకటేశ్వర్లుగారు, సి. నాగభూషణంగారు మొదలగువారు విచ్చేసి.

గౌ. జి. యె. శర్మగారు గ్రామసాధికత్వము వహించిరి. జి. జి. తిలక్ గారు, సర్. సి. కంకె నాయుడుగారు, మోతీలాల్ నెహ్రూ గార్లపేర్ల రావోవు కాంగ్రెసు అగ్రాధిపతి పదవికి పేర్కొనబడినది అగ్రాధిపతిగా జి. యె. శర్మగారు పంతులుగారి పేరుకు కూడ చేర్చుచునది. సభ వారంగిరించిరి.

తెయిల్ సర్వమాత్ర విషయముల కరికిరించుటకై యాక్రిందిసభ్యుల నొకసంఘముగా ఏర్పడి. జి. యె. శర్మగారు డాక్టరు ఎ. లక్ష్మీపతిగారు, జి. మారీశ్వర్ కుమారు రావుగారు, పురాణం నాగభూషణంగారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయముననే యీ కమిటివారి కార్యాలయమును స్థాపించు, నెలకు 20 రూపాయల చీకముతో 2 కేసులకు ఉంచుకొనవలె ననియు తీర్మానించి.

కె. నాగేశ్వరరావుగారికి, పి. నాగభూషణంగారికి, ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రిందియగు పి. చెంచయ్యగారు, ఇంగ్లాండున పర్యటన మొనర్చుటకై 2000 రూపాయల కుపగోళము ప్రాసిన రెండుబాలుల విషయమై సభవారు ఆలోచించిరి. లండను నగరమున తా ననేకవృత్తులు కరువున్నాననియు, ఆంధ్రులిట్లు జేయుట తగదనియు, చెంచయ్యగారు వ్రాసి. ఎవ్వరితో నాలోచించక చెంచయ్యగారికి ఇంగ్లాండుకు పంపినది తప్పనియు, అయినను ప్రస్తుతము చెంచయ్యగారికి తగిన సహాయ మొనగుట కర్తవ్యమని అగ్రాధిపతిగా రిభిప్రాయ మిచ్చిరి.

కె. నాగేశ్వరరావు గారిట్లు ప్రభుత్వ తర మొసంగిరి:—చెంచయ్యగారి ఖర్చులకు 4000 రూపాయల లిచ్చుటల్లు ఏర్పాటుచేయుటకై. అందు 2000 రూపాయలు కుపపడినవి. ఇంకను రూ 2000 కుపవలెను.

విరాళముల నమూనాచేసి వ్రాయుచు చెంచయ్యగారికి పంప దీర్చానించిరి. సభ ఆంధ్రప్రదేశ్ ముగిసెను.

ఆస్తు దానము.—ఈనెల 17 తేదీ శుక్రవారము నెల్లూరు ఆంధ్రసభవారు హుసిపల్ లంకర్ భావాలు నన్ను అంగ విహీనులకు, తదితరులకు 600 మంది పేదలకు కీర్తిశంకులకు శుంకుకృష్ణ స్వామిశ్రేష్ఠిగారి భూపకాంక్ష ఆంధ్రసభాధనమున ఉదయము 10 గంటల మొదలు ఆస్తు దాన మొనర్చిరి.

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described as an aid to Nature—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Bataia (India).

DR. BIER'S ERECTRUSS
(669)

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Indian Reforms.

Joint Committee's Session.

Mr. Basu's Evidence.

LONDON, October 14.

Giving evidence before the Joint Committee, Mr. B. N. Basu said he did not oppose disarchy in the Central Government, but said where that was inadmissible in certain cases the Executive might defer to the wishes of the legislature. He favoured the abolition of the India Council, but not the substitution of an Advisory Committee with no power of control.

Replying to Mr. Montagu, Mr. Basu stated that he favoured greater concentration of the Government of India in India itself.

Sir Elliot Colvin.

Sir Elliot Colvin, in a memorandum, said he feared that disarchy at present would divide every Province into hostile camps and foster racialism. They wanted to start the new era with a fairly long period of harmonious co-operation between British and Indians, which would be the most substantial conceivable step towards their goal. He suggested a unitary system of government for the next ten years, after which some form of dualism was inevitable. Meanwhile, arrangements for minimising its dangers and inconveniences would probably be evolved. If it was resolved to proceed immediately with disarchy, it should be limited at first to one province. He believed that the Civil Service generally would do its utmost to meet the new situation loyally, and in every way improve the prospects of self-government in India. The Committee adjourned till to-morrow.

European Commercial Views.

LONDON, October 10.

At to-day's sitting of the Joint Committee, Mr. Wardlaw Milne, Sir Bernard Hunter and Mr. M. de P. Webb, representing Bombay, Madras and Karachi Chambers of Commerce, respectively, submitted a joint memorandum in which they urged that the major ports, namely, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Aden, Hongkong, Chittagong and Yagapattam, should be under the Government of India, but administered by the existing administrations with minimum Government control. All minor ports should be under provincial Governments, and should be reserved subjects. Light and feeder railways should be Government of India subjects. Navigable waterways should be controlled by the Central Waterways Board, while the provincial Waterways Trusts should carry out executive work and advise the Central Board. The Government of India and Local Governments should concurrently undertake the development of industries which should be reserved subjects as far as local Governments were concerned. Great industries of India were far too important to be subject of any experimental form of Government. These Chambers feared that commerce might be harmed by unwise legislation, prejudicial taxation and inefficient administration. Representation of European interests proposed by the Franchise Committee should be the absolute minimum. There should be at least eight Europeans in the Indian Legislative Assembly and two on the Council of State.

Replying to Lord Sinha, Mr. Wardlaw Milne said some progressive scheme was necessary to promote co-operation between the Indians and the British, but the Bombay Chamber thought that the present scheme was much beyond what was desirable. Possibly popularising the present Government of India would be a better move. An increasing amount of Indian capital would be available in time, but British capital would always be welcome and necessary.

Sir Bernard Hunter said the opinion in Madras was adverse to disarchy, and feared it would increase racial troubles. He would much prefer a more gradual development more or less on the present lines. The allegation in the Indian press that Presidency Banks financed chiefly European trade was unfounded. At least seventy per cent. of trade advances were made to Indian firms.

Mr. Webb said that the Karachi Chamber of Commerce generally approved the scheme, and did not fear that trade would suffer.

The Committee concluded the hearing of evidence and will now privately consider and amend the Bill with a view to reporting it to Parliament in time to enable it to become law in the present session.

LONDON, October 14.

At to-day's sitting of the Joint Committee, Sir C. Sankaran Nair, replying to Lord Sydenham, stated that his belief that poverty was increasing in India was based on the rates of mortality, lowered physique of school boys and criminals, the inability of the people to withstand disease, decline in industries and the conditions of the agricultural population. He declared that Indian industries had not had a fair play from Government. The commercial classes felt that Government and Government departments, for example the Railways, had been standing in the way of the industries. Communal representation of Non-Brahmins, in the form in which it was recommended by the Government of India, would result in the crystallisation of the caste system, but Non Brahmins were so excited that it would be easier to give it to them. Witnesses would welcome a Joint Committee of both Houses, which would express opinion on all questions on which the Legislative Council and the Executive Council differed. The present Bill should tend to stabilise commerce, and improve the condition of the masses. The electorate in Madras and the Punjab particularly ought to be widened. There should be a minimum of three Indians on the Viceroy's Council in view of the absolute necessity of improving the administration. There was labour trouble ahead. Practically the whole commercial community were Home Rulers owing to grievances. Throughout India there was a feeling that the Executive Government, as now constituted, must not be given a free hand

in dealing with questions of order, and this feeling had been very much intensified, owing to the Punjab disturbances. A strong Indian element on the Council was, therefore, essential.

Replying to Lord Islington, Sir Sankaran Nair said he did not attach much importance to the Indian Council. It was a secret unrepresentative assembly, and he preferred a Committee of both Houses.

Need for Exercising Economy.

LONDON, October 17.

The Prime Minister, speaking at Hadfield Works at Sheffield, emphasised the equal necessity for exercising economy and increasing production. The test question by which the Government would stand or fall was whether viewing matters broadly Government could do more to save the temporary expenditure, which marked the transition from war to peace without imperilling the greater and more permanent interests. He pointed out that the permanent expenditure must remain far higher than before the war, owing to the increased interest, amortisation and pay. These increased all forms of State service. The bread subsidy must soon disappear.

The Turkish Problem.

The Premier went on to say that the delay in signing the Peace Treaty with Turkey was attributable to the fact that it was not known whether America was going to share the burdens of civilisation outside the United States. He was rather pleased that the Americans had been brought face to face with this, because some Americans used to accuse the great civilising British Empire of getting a piece of land at every opportunity. He thought that the Americans now realised that Great Britain was undertaking a great civilising duty at a great cost to ourselves. It was a task and mission that Providence had sent us, and which we were discharging in various parts of the world. We begged men of our kind and kin in America to join in that task. Otherwise he did not know what was going to happen to parts of the Turkish Empire. Neither we nor France could undertake it. All people who had been living in the shadow of great tyranny for centuries, were appealing with uplifted hands to America to come and help and protect them, and he hoped the appeal would not be made in vain. We were undertaking a similar responsibility ourselves, and we found that we were approaching the limits of our strength and it would be unwise for us to go further. It would be the height of un wisdom for us to disarm until the Turkish problem was settled. It was vital to the British Empire and to the world that it should be settled properly and promptly.

Government's Burden.

The Prime Minister stated that by the 31st December ninety-eight per cent. of conscripted soldiers would have been returned to their homes and by the time that Conscript Act expired, there would not be a single conscript who had not returned home. Alluding to the criticism of the Government, Mr. Lloyd George, in conclusion, quoted the oft-seen roadway notice, "Please slacken the reins when ascending the hill." He wished they would treat the Ministers as they treated the horses. When the Government was going uphill, there were men pulling and prodding and lightening. Let them slacken the reins. The burden was heavy and the road steep, and it needed all the muscle, brain and inspiration, which could be obtained from fellow-men and from above to keep up and carry the weight. (Cheers.)

Fire on a Steamer.

LONDON, October 15.

The steamer "City of Chester" from Bombay for Liverpool, has put into Malta with fire in the hold. The surveyor recommends flooding to sea feet.

London, October 15.

MALTA:—A fire on the "City of Chester" has been extinguished. The hold was flooded to fourteen feet. Cargo will be discharged sufficiently to reach the coast of fire.

British Empire Sugar Research Association.

LONDON, October 16.

The British Empire Sugar Research Association has been formed in co-operation with the government department of scientific and industrial research, with the object of establishing an Empire Scheme of scientific investigation of problems arising in all branches of sugar industry.

British Troops.

Landed at Plymouth.

LONDON, October 15.

Nine hundred troops from Mesopotamia and Afghan campaign landed at Plymouth to-day.

Spiritualism.

Archbishop of Canterbury's Statement.

LONDON, October 16.

A lively debate on spiritualism at the Church Congress at Leicester ended in the Archbishop of Canterbury announcing that the Church had not overlooked the subject, which would be considered at the Lambeth Conference in 1920. Steps had been taken to secure enquiry by well-known men and women experts, whose reports would be submitted to the Conference.

Russia

Bolsheviks Begin Evacuating Petrograd.

LONDON, October 16.

COPENHAGEN:—"Berlingske Tidende" reports that General Yudenitch has captured the fortress of Gatchina

and continued his advance towards Krasnoyarsk and Zarskoyeselo. The newspaper at Helsinki declares that the Bolsheviks have begun evacuating Petrograd, the army having refused to fight.

Position in Russia.

Allied Coercive Measures.

Request to Neutral Powers.

PARIS, October 15.

The Supreme Council sent on the 14th instant a Note to Germany and certain Neutrals asking for collaboration in ensuring the blockade of Soviet Russia, deciding not to publish the note until the replies were received.

German Reply to the "Entente".

The Foreign Affairs Committee of the German National Assembly met on the 14th instant and considered the nature of the reply to the "Entente." The Secretariat of the Peace Conference has already received replies from several Neutral Powers.

Fighting in Russia.

Red Army Defeated.

LONDON, October 16.

A "Times" telegram from the Eastern Front, dated the 12th instant states that the Red Army in Eastern Turkestan has been surrounded and compelled to surrender unconditionally. The prisoners number 33,000.

Anti-Bolshevik Success.

LONDON, October 15.

COPENHAGEN:—Colonel Bermond's Army has crossed the Dvina at Kuban and intends to capture Riga by a turning movement.

Lettish Position Secure.

LONDON, October 16.

A Lettish "communiqué," dated the 15th inst., says:—Our situation is secure. We have fought our way across the Dvina and operations are now developing favourably for us.

Collapse of Bolshevism Certain.

LONDON, October 18.

With encircling on the enemies and intensifying on the pressure, the collapse of Bolshevism which has long been forecasted seems at least to be rapidly approaching. It is authoritatively pointed out that General Yudenitch is working in close touch with the Allied representatives and with General Denikin and Admiral Kolchak and that all the three leaders have consequently rejected overtures from Germany. General Yudenitch issued a "communiqué" yesterday confirming capture of prisoners and trains in the operations preceding the capture of Velosova, and adds that a Bolshevik brigade was wiped out in the direction of Luga, while with the object of driving the Bolsheviks from the Baltic, another offensive has been opened northwards of the main drive, whose immediate objective is Gatchina.

Position at Riga.

A telegram from Helsinki reports improvement in the position at Riga, where newspapers are re-appearing and the number of volunteers is increasing. The Allied representatives are still in Riga.

The Allies Decision.

A telegram from Paris says the Council has decided to send an Allied Mission to the Baltic States immediately the reply of the German Government to the last Allied Note is received.

Trade of Petrograd.

LONDON, October 16.

It is announced in Helsinki that the North-West Russian Minister of Commerce has arrived there with a view to obtaining Finnish goods, which will be needed in Petrograd when it is re-occupied.

Situation Reviewed.

SIMLA, October 18.

The following telegram, dated the 15th instant has been received by the Associated Press.

NORTH RUSSIA.—The enemy is still retiring on the Oleg front. A Bolshevik counterattack, east of the Volokta railway, was repulsed with heavy loss.

WEST RUSSIA.—The report of the capture of Riga by the Germans is not confirmed. The Russians on the front of the north west army have captured Yamburg and Luga, and hold the railway from Ploosnach-Srugl-Silays through Luga to Moshinskaya inclusive. On the Alaburg-Gatchina Railway the Russians have captured Velosovo and Kykerino, 16 miles south-west of Gatchina. The Estonians are co-operating on the sea coast in this general advance. At the taking of Velosovo one Russian division captured 1,000 prisoners, 9 machine-guns, 40 trucks and an armoured train complete with four guns and 15 machine-guns. Another division took 500 prisoners west of Pskov. The Bolsheviks have been pushed back five miles on a 15-mile front. Pskov is being bombarded. The Reds are retiring hastily eastward along the whole front. South of Luga the Poles crossed the Dvina river near Polotsk, but were driven back again.

SOUTH RUSSIA:—On the left flank the volunteer army has taken Orlinov, and the advance is continuing towards Gomel, and northwards from Dmitrovsk, which has been captured. In the centre General Denikin has captured Orel, 200 miles from Moscow, with several thousand prisoners, many guns and much material. The troops were received with enthusiasm by the inhabitants. The volunteers have occupied the Orel-Yelets Railway line for a distance of 50 miles east of Orel, and have captured Gafskaya junction, north-east of Voronez. During the operation around Voronez, General Denikin has captured 22,000 prisoners and claims to have entirely destroyed the 7th Soviet army. In the right centre volunteers are advancing north-east of the Don from line Voronez, Kalachust, Medvedekaya, and Ik-kaya.

EAST RUSSIA:—The offensive continued at whole front with success. Admiral Kolchak has the Tobol river from 50 miles north to 40 miles Kargan. The Bolsheviks are still holding Yalutorovsk in order to cover their retreat one of the river Tobol.

What Would Happen After Bolshevism Collapses?

Attitude of Allies Policy Towards Russia Demanded.

LONDON, October 18.

All newspapers are demanding authoritative explanatory statement of the policy with regard to Russia, especially in connection with the Allies' precise relation with the various "White" Russian armies and Baltic States and also with relations of these armies and States with each other. The question is asked, what will happen when Bolshevism finally collapses? Will it influence behind the New Russian Government or Governments be German or Allies?

Manchester Guardian's Appeal to Lord Robert Cecil.

The "Manchester Guardian" appeals to someone in high position commanding the respect for example, Lord Robert Cecil, to speak a few words of Truth and honesty about such important matters.

Bolsheviks Driven Every Where in East Russia.

Reduced to Strict Defensive Line.

LONDON, October 16.

The latest authoritative news regarding South Russia shows that Denikin's extreme left has taken Chernigov and is advancing northward along the east Dnieper towards Gornel. The right centre has crossed the Don on two hundred mile front from Voronezh to eighty miles northwest of Tsaritsyn, driving back the Bolsheviks everywhere north eastward and northward in East Russia. Owing to the demands of other fronts, the Bolsheviks are reduced to strict defensive line behind the Tobol Line.

France

The Peace Treaty.

Date of Becoming Operative.

LONDON, October 15.

PARIS.—Although three great Powers have ratified the Peace Treaty, it will not be operative until the representatives of the ratifying Powers sign "the process verbatim," establishing the fact that the ratification has been deposited. This ceremony will take place at the Quai d'Orsay and soon thereafter, the League of Nations will become a "fait accompli," and the Reparation Commission will be immediately constituted to determine the German indemnities, dates of payment and other details.

French Elections.

LONDON, October 16.

PARIS.—The Chamber fixed the elections for the 16th November, after passing a vote of confidence in the Government.

Erast Strike Ended.

LONDON, October 16.

The Erast strike has ended.

Air Traffic.

International Convention Signed.

LONDON, October 14.

PARIS.—The plenipotentiaries of thirty Allied Powers signed yesterday the Convention regulating to future conditions of Air traffic.

America

The Cotton Conference.

Question of Financing Imports.

LONDON, October 15.

NEW ORLEANS.—At the Cotton Conference to-day, delegates to the Banking and Credits section stated that British, Scandinavia and Spain were able to finance cotton imports without assistance, but Italy, France and Belgium needed aid. Speakers blamed every group handling textiles from the field to the loom for damage to cotton. The British delegation contended that bundlers in wrapping and compressing American bales caused heavy losses in transit.

The Air Convention.

America's Refusal to Sign.

LONDON, October 16.

WASHINGTON.—The United States has refused to sign the Air Convention on the ground that it does not protect certain American patent rights.

Germany

German Ships in ports.

Allied Demand for Surrender.

LONDON, October 16.

PARIS.—The Supreme Council has drafted a Note to Germany demanding handing over to the Allies of German ships ceded in war-time to Dutch companies and ships at present in German ports.

Obituary.

LONDON, October 17.

STUTTGART.—The death is announced of Wilhelm von Siemens, the head of a well-known firm.

Poland

Polish Ceded to Poland.

Compelled to Evacuate.

LONDON, October 14.

The Council yesterday instructed

the Polish Commission, which is presided over by M. Jules Cambon, to take steps to ensure the execution of Articles 100 and 104 of the Versailles Treaty, concerning the evacuation by Germans of territory ceded to Poland.

Ireland

Irish Problem.

Visit to Dublin.

LONDON, October 16.

Mr. Macpherson and Lord Birkenhead have arrived in Dublin. It is understood that the Lord Chancellor's visit is connected with the Government's desire to find a solution of the Irish problem.

Hungary

Desire for Restoration of Monarchy.

LONDON, October 16.

Budapest.—The Premier, Mr. Freidrich replying to the deputation of the New Royalist Party, declared that he was convinced that the overwhelming majority of the people desire restoration of monarchy, but the decision on this point and on personal aspect should be decided by the nation.

Spain

King of Spain.

Visit to France.

LONDON, October 14.

PARIS.—The Havas Agency states that the King of Spain will come to France this week-end and will be the guest of M. Poincare in Rambouillet Castle. The King will visit Verdun and the French battle front.

Japan

Japan's Fledges.

Alleged Breach of Faith.

LONDON, October 15.

WASHINGTON.—In the Senate, Mr. Lodge charged Japan with breaking the pledges regarding China and Korea violating the policy of the open door and destroying foreign commerce in Manchuria and Korea. He asserted that all Japan's promises to return Shantung were marked by a vital omission, namely, definite date of withdrawal. He declared that Japan was steeped in German ideas, and would ultimately use the man power of China militarily and threaten Europe. He declared that the Shantung award was morally indefensible and urged the adoption of amendments to the Peace Treaty, returning German rights in Shantung to China instead of to Japan.

China

Chinese Labour for Canada.

LONDON, October 15.

PARIS.—Four thousand Chinese labourers have sailed from Havre for Canada.

The Disabled "Otaru-Maru."

Salvage Hopeless.

LONDON, October 15.

TOKYO.—The master of the steamer "Otaru Maru," which is ashore on Ras Alula, Somaliland, cables that the vessel is full of water and the bottom seriously damaged. Salvage is hopeless.

General

Airman's Speed Record.

LONDON, October 14.

PARIS.—The airman Jansen completed yesterday in less than 65 minutes a course of 118½ miles.

LONDON, October 15.

Lloyd's Register states that 2,800,000 tons of merchant shipping were being constructed in the United Kingdom on the 30th September, an increase of 293,000 tons, compared with the 30th June. A feature is the increase in the number of bigger ships being built, and 5,232,000 tons are being built abroad, of which 2,584,000 are under Lloyd's Register.

LONDON, October 15.

NEW YORK.—The backbone of the harbour strike is broken. Longshore men have voted in favour of resumption of work, and other strikers have accepted the terms.

LONDON, October 15.

WASHINGTON.—The Senate Commerce Committee has recommended the Legislation penalizing the Railway strike.

LONDON, October 18.

In connection with the Church Congress at Leicester, which closed yesterday, a Christian Reunion meeting, addressed by the Anglicans and Non-Conformists was held last evening, at which 3,000 were present, the Bishop of Peterborough presiding, acknowledged the helpfulness of the Non-Conformists to the Congress, and prayed that the day might soon come when they would be one in spirit. The Christians of this country had wholly changed recently. Instead of the will to differ, there was now the will to agree. The Revd. Carnegie Simpson offered the Congress the greetings of the Presbyterians and declared that if practical step towards reunion were not taken within a reasonable time, a reaction might arise in Non-Conformist churches.

LONDON, October 14.

The Shah will be the guest of the King from the 31st instant to the 4th November.

కొలిఫటు సభలు.

శీర్షిక.

ప్రార్థనలు నిడులను జరిగినవి. కొన్ని దినములు జరిగినవి.

రంగూను.

సభ జరిగినది. 5000 మంది మహమ్మదీయులు సభకు వచ్చిరి. చాలమంది దుకాణముల వైపునకు గాని కాదులును మాని చేసిరి. చెప్పి పురాతనపురుషుల పరికరములను సగు నొక హైందవును దరివెట్టుచుండియు నుపసానించిరి. అల్లరితండ్రి నుత్సాహముతో కార్యక్రమము కొనసాగించిరి.

లక్నో.

నమ్మడిగా సభ జరిగినది. మహమ్మదీయులకు సంకల్పి కరముగా ఉర్దూ నమస్కరు సంధిసభవారు పరిష్కరించు వరకు మహమ్మదీయుల ఆందోళనమును సంతాపమును తగ్గ నేరదు గాన ప్రస్తుతము సంధి పునరుద్ధరణలో చాల్చినవలె నని మహమ్మదీయులకు వచ్చిడి చేతులంద దొరకనుచు వారు క్రింది యావోగములకు క్షమాపణ చేయుచు తీర్మానము చేయ బడినది.

బొంబాయి.

నాకీఆజాదుసభ యిప్పుడేసిన గారి ఆధ్వర్యకేంద్రం ద మరయున సభ గ్రాంటుకోర్టుముద్ద జరిగినది. ఉర్దూసా మ్రాజ్యమును కూర్చిన పరిష్కారము మహమ్మదీయులకు క్రింది మూలముగా నందోహో మహమ్మదీయుల తరఫున సంధి పునరుద్ధరణకు పాల్పడనూడదని తీర్మానించబడినది.

రుమ్మాన్ సితి.

విశ్రమించివారి ప్రయత్నములు.

ప్రార్థనలు, అక్టోబరు 15:—సోదరులు దివ్యమును ముట్టించుటకు గూర్చి 2వ తేదీన ఉన్నతసభవారు జర్మనీ కొక నోటునందిరి. కొన్ని రుబ్బుల జేతులకు గూడబడిరి. క్రతువుత్రయము వచ్చినవెనుక గాని దాని ప్రకటిత సలదని వారు నిర్ణయించిరి.

విశ్రమించివారి జర్మనీ ప్రయత్నములు.

జర్మను నేమనలు ఎన్నటి తాలూకు విదేశీ వ్యవహార నిర్ణయమువారు 14-వ తేదీన సమావేశమయి విశ్రమించిరి. ఇది చరిత్రక్రతువుత్రయ మియదన సమ సంకలి వాలొడించిరి. రుబ్బుల జేతుల క్రక్కుటించిగూడ క్రతువుత్రయము వచ్చినది.

రుమ్మాన్ యద్దము.

లండను, అక్టోబరు 16 - 12 వ తేదీన కూర్చురంగము నంది ప్రయత్నముల కేంద్రం కలెక్షన్లు. కూర్చురంగము జేతులందరి లెద్దు ప్రయత్నమును రుమ్మాన్ యద్దమును ముట్టుకుంటున్నది. తగవారు వెంటనే తీరబడినట్లుచిప్పిరి. వారిసంఖ్య గుమారు 83,000.

బోంబాయికుల మరణములు.

కొకనూ పోగను, అక్టోబరు 15 — కూర్చురంగు లేవునద్ద కర్మము లెర్పొండిట్టుగారి ప్రయత్నము ప్రయోగించిన వాడును. వారు తీగను ముట్టించివలయునని ముందుచూపారు.

లెమ్మల సితి.

లండను, అక్టోబరు 16 — లెమ్మల 15 వ తేదీ క్రతువు ము: మా స్థితి భద్రముగనున్నది. మేము క్రతువులను తరుముచు ప్రయోగించిన వాటినియ. ఇప్పుడు స్థితిగతు లన్నియు చాల అనుకూలముగా మారుచున్నది.

బోంబాయికుల వివాదముందుని నిశ్చయము.

లండను, అక్టోబరు 18:— చుట్టకర్కల క్రతువుల ముగియుట, ఇట్టిదాల విశేషముగ నుండుటయు నుండుట వలన ఎంతకాలము నుండియో ననుకొనుచున్నట్లు బోంబాయికుల అసానసమును మతి తగ్గిరనుగ వాస్తవమును మన్నించి. యూడెచ్చి నేనాని విశ్రమించిరి ప్రతిగడులతో గలగ్గి మెలసి తనిచేయు చూపాడని తెలిసినది. దెలిసిన, బోంబాయి నేనానులతో గూడవా రనోగ్యముగ కని చేయుచు న్నారు. జర్మనుల సహాయమును వారు ముగ్గురు నిరాకరించిరి. నిన్నటిదివము పట్టుకొనబడిన దైనికుల సంఖ్య నమ ప్రైవేట్ యియ, లూకాడిగ్ నొక బోంబాయికుల దళము నొకంజేయబడినయ్య, గాచిగాను పట్టుకొనుటకు క్షుత్ర మందిరి కొక అసంగుండన మారంభి మయ్యెననియు జనరలు యూడినిచ్చిగారు క్రకటించిరి.

రీగాసితి

కొకనూ పోగను, అక్టోబరు 16:—పెర్షియన్లవారు రంగూను:— గాస్థితి కొంచెము సంతోషముగ నున్నది. వార్తాపత్రికలు మరల క్రతువులను ముట్టుచున్నవి. చాలంటియులసంఖ్య పెరుగుచున్నది. విశ్రమించిరి క్రతిభు లొకడు రీగాలోనున్నారు.

సేవ యొనరించుపలకా, స్త్రీలకు గృహము. దేశ మనగా గృహముల సముదాయముగాని దేలేమియు గాదు. బిల్లు దేశము నకు పోతము నేముటకు గృహమునవలెనేముట ఆవశ్యము కాదు. కొంతమంది వికలభువులు, మొదలగువారు పుత్రకమాలకు తోడై ఆవిధమైన దేశసేవ యొనర్చుచు దేశీయప్రచారకుల కిత సందారము చేయవలెను. కాని సామాన్యులుగా మనముందరి విధియు గృహమునంతే కలుగు. బహిరంగముగ్రుజలలో పునఁ యుటలో పోల్చియెవల గృహకృత్యములు సరిగ నిర్వహించి దేశమునకు పోతమొనర్చుట అంత గొప్పగా కనబడకపోయి నను దైవసర్వాణము ననుసరించి మనకిదియే ముఖ్యవిధి యయి నందున, దీనిలోనే మనము మన వివిధవిధులను క్రమసీతిని సర వేర్చి కృతార్థక చెందవలసియున్నది.

జూబులు

I

ఇస్లామీయంబా జ్వరము.

అయ్యో, మదరాసు పూజాశాస్త్రములయందు జరిగిన అయ్యోయ్యో కాన్ఫరెన్సులలో బంగారు వెండి పతకములును పుష్పకృతులు గల్గిపోయిన పొందిన అఖండం శ్రీరామకృష్ణ గారు 20 దినములనుండి మన జ్వరమును మిక్కిలి లోక పదు చున్నాడు. ఈ గ్రామమున వాతావరణమున అయ్యోయ్యోయ్యో తొలగించువలన కందికొలది లోగుల కాలోగ్యము కలిగించి అమృతవాక్కు పడియ, పశుపతారపాత్రలు లదియ, ప్రభాతి బొందియన్నాడు. 10 దినములనుండి చికిత్సలయందు మూ యుడినది. కా క్రింద చూడవలసిన బంధుమిత్రులు మిత్ర గలభాధ యెట్లున్నదని ప్రశ్నింపగా వారు "నేనుభవించెడి బాధకై నాకు విచారము లేదనియ, నాచికిత్సలయం దెంతో లక్ష్యము గల విక్రలతను నిమగ్నమగు లోగులకు నే నివుడు వైద్యసహాయము చేయవల కుండుటయ, చికిత్సా లయము మూలబడుటయ నాకత్యంతబాధాకరముగా నున్న" దనియ నెవ్వరిని. కిరీముక్త్యుంచి కిల్వావచ్చు మైమున్న నుకరణారము వదలెదను వీరిముఖద్వయమెంతయో వాడియ న్నున కేయ్యనెడి లేదుటకును మాటలాడుటకు క్రితేకయం దినను వీరికి అయ్యోయ్యోయ్యోయ్యోయ్యోయ్యో మిత్రులయం దును, లోగులయందు గల గాధాభిమానము మాత్రము వజర దగిది కాదు. వీరికిరియను ధనమును నాయ్యోయ్యోయ్యోయ్యో లయమునందునకాకార్యములయందును వినియోగించుచున్న తేనెనారిత్రుల లగు శ్రీరామకృష్ణ గారిని సర్వేశ్వరు డని క్రియకలయన నాలోగ్యమగుటగా నొనరించి రక్షించు గారే!

తెలంగా, బికపాదుడు.

II

దేశీయమహాసభ

అయ్యో, ఈ సందర్భము తేనెయమహాసభ అమృత సహకరములో జరుగ నిశ్చయించుట మన దేశభక్తుల సుజ్ఞాత వైద్యులనది. అసభకన్యకుని యెన్నికలలోకూడ మన నాయకులు కడుబాగూతలో మెలకెదరని నానమ్మకము. మన నాయకులకు వెలియని విషయములేవు. అయినను నేనా విషయమై వ్రాయ నాహసించితిని.

తేనెనాధరంధక లనేకులు గలరు. తేనెనకై ఆ ర్థకార్యము తేనెకొనిన మహానీయులు గలరు. తేనెపరిశ్రమ ధనధాన్యములు తేనెయనై క్షయపరచిన వారనేకులు గలరు. కాని తేనెయనకై కునిదుములవలై స్వతే స్వగృ హములకు బాహ్యులయ కా రాగృహములలో నున్నను ఇతర తేనెయలలోనున్న దేశభక్త గ్రేసరులు కొలదిమంది మాత్రమే గలరు. వారిలో యిప్పుడు తేనెభక్త లాలలజపతిరాయ, శ్రీ యెర అరివిందభోష, లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకు గార్లును, మహమ్మదీయ సోదరులలో మహమ్మదాల్లీ సూకా దాల్గార్లుగలరు. వీరిందనుకూడి తేనెదేవులను, మనయా కేయలను నిర్వహణగా వెలియచ్చగలరు. అట్లు "ప్రజా కేయలను ఖండితముగ తెలుపని లోపమునకు ఫలితము వెం టనేగన్నట్లు చున్నదని" తమరు మాన్చు సోమవారము 18 వ తేదిని ప్రతికలో తెలియజేసిరి.

కనుక అట్టివారిలో యిప్పులగు మనకరకాళము గల వాడునగు లోకమాన్యతిలకు సభ్యునిగా నెన్నుకొనుట యి ఖ్యమని నాడకైరాయము.

మనవిద్యుత్తధర్మము నెలవేర్చుకొనుటకై మనవిద్యా సము కాపటకయ, మన యాత్మగోరము నిలుపుకొనుటకై, వివిధరాష్ట్రోపసంఘములు లోకమాన్యని సేకరణముగా సభ్యు యునిగా నెన్నుకొనెదరని దలంచెదను.

బరంపురం పరాంకుశం శ్రీరామమూర్తి.

III

గ్రామోద్యోగులు-పారంపర్యపుమాక్కు.

అయ్యో, గ్రామోద్యోగులలో అశ్చర్యకరము, మణి గాను, ఉద్యోగులకు పారంపర్యపు మాక్కులేదన ఆవి షయమై నాకు లోచన యాక్రింది సంకతులన విశదపరచు కొనుచున్నాడు:—(1) 1881 సం॥రపు 63 రిగ్యులేషను అను లలో నుండుకలయన గ్రామ యస్టాబ్లిషమెంటులో చేరిన అన్నితరగతుల వారికి (అశ్చర్యకరము, మణి గారులకు) కూడ

పారంపర్యపు మాక్కు ఉండెడిది. (2) ఇదిరద్దుపడి 1895 సం॥ రము నెంకిరు అట్ట అమలులోకివచ్చిన తరువాత ముంపురంకు తరగతుల యద్యోగములు (అశ్చర్యకరము మణి గారు లకు) గాక తక్కిన యన్నితరగతుల గ్రామోద్యోగులకు పారంప ర్యపు రైటు ఉంచినారు. (3) అదేమిటను బి. యస్. బి. 155 ప్రకారము కొన్ని అశ్చర్యకరములకు మాత్రము పారం పర్యపు రైటు కలదని వ్రాయించినారు. అవి యెట్టివంటే:— ఒక గ్రామమునకు పారంపర్యపు రైటుగల ఇద్దరు కరణము లుండి విజనలో నొకరు మోడీ కరణముగాను, రెండవవారు అశ్చర్యకరముగాను అచ్చయంటుమెంటు అయ్యాయెడల అట్టి అశ్చర్యకరమునకు పారంపర్యపు రైటుకలదు. B. S. O. 156 య ప్రకారము పారంపర్యపు రైటుగల అశ్చర్యకరము లుండుట మిక్కిలి అరుదు. గ్రామయస్టాబ్లిషమెంటులో ఇన్ని విధములుగా పారంపర్యపు రైటు ఉంచుట న్యాయము కాదు. (4) పారంపర్యముగా గ్రామయస్టాబ్లిషమెంటులో చేరిన అశ్చర్య కరణం మణి గారు వుద్యోగములు 2 రేషు క్లిప్తఅన్ని తరగతుల గ్రామ ఉద్యోగములకు పారంపర్యపు రైటుండద యన, ఆ యస్టాబ్లిషమెంటులో నే ముంపురం తరగతుల యద్యోగములకు పారంపర్యపు మాక్కులేదనా చేయవ యను, గవర్న మెంటువారికి న్యాయముకాదు. (5) 1895 సం॥ రు నెం కిరు అట్ట ఇపుడు సరణకానై యున్నది. ఇరకా లయనండియన్న పారంపర్యపు రైటుకు తీసివేయకూడదని గవర్న మెంటువారిని ఇపుడు మనము ప్రార్థించుచున్నాము. గాక అన్నితరగతుల యద్యోగములలోవాటు అశ్చర్యక రము మణి గారు ఉద్యోగములకు కూడా పారంపర్యపు రైటు ఇప్పించుచుని ట్టిలో సరణ చేయటకు గ్రామోద్యోగస్థుల సంఘము తరపున నొకమిమోరు తయారుచేసి గవర్న మెంటు వారికి పంపుచునియ ఈ విషయమైకూడ పానెరి మెంబర్లకు అద్యయజు ఇయ్యవలసిదయ నా సనసభ మిటిగుకలయ నకు గ్రామ వుద్యోగస్థుల సంఘము తరపున అద్యయజు ఇచ్చే నిమిత్తము వెళ్లు రాయబాతులకు కూడ సంకతి విశదపరచి వలెనియ నొకరున్నాను.

అవసరాల కుమార సుబ్రహ్మణ్యము
లింగంపల్లి, వెంకటరమణ తా: అసిస్టెంటు కరణము.

IV

కోనసీమ గ్రంథాలయములు

అయ్యో, ఈమధ్య కొంతసమీపమున నేను కోనసీమలో సంచరించుటనీ వచ్చి కాయగూరలు గిల్లి ఆకాపెర తోపుల జూచినను, ఆ ప్రాంతివైపునకు గాంచినను, అచ్చెకపుగల గళ మానడ. నేయే! ఆ ప్రాంతివందనకు మని చెప్పినప్పుడు. పాలగుమ్మి కామయ్య, అశ్చర్యగారి చిన పుత్రుకార్లు మాన్చు గు విద్యవ్యవస్థలకు జన్మస్థానము ఇదే. మానసిద్ధాన్తి విధానధాటి కాగలేక ఆ సంస్కృత భాషామతల్లి ఈ చల్లని కృత్తచ్ఛాయల దలదాచుకొన్న తేనె యను సంతయులు ఆ పేరూరు మాన్చు గు గ్రామము వీక్షించిన వారలకు కలగక మానదు. ఈసీమయం దందలు లక్ష్యపుత్రులే; లక్ష్య సర స్వకు తిరువురికై సన్యోగ్యుల రాగముతో కల్పింతుండినని చెప్పటంతోయోక్తి కానెందు. కాని ఆ ప్రాంతివందన వెక్కి డకాచిన గ్రంథాలయోద్యమము తేనెయమహాసభా వర్ధిల్లు చుండ, ప్రాంతివందనం దది కడు వీనాస్థితియం దుండుట కడు కోచనియను. కోనసీమ కంఠకు నాద్యస్థితి రెండు మూడు గ్రంథాలయములు గోచరంబాయెను. అవియ నాద రణ లే: కిధిభాగ్యలో నుండుట కడు వింతనీయను. ఆ ప్ర వారాక్రమము విరివిగా వ్యాసించుచున్నుకాల్పయన, నా డరద్యప్రయవన, ఆ ప్ర కృష్టా ప్రతికలు మామభాగ్యము నాకాసంచారములో గలగలేదు. కొందలు యంతు లక్కి డకైడ నుత్సాహపూరులై యున్నను, అస్యసాహిత్యము లేకుండుటచే విస్మయపడిరి. ఆయలాపురము, మూగడ, గ్రామములలో కొంతసమీప జరుగుచున్నను, విస్తారకైకల్యము గల్గిన కోనసీమలో నీ యద్యమము బయటచేర కుండుట విచా రణీయము. ఆగ్రయ్యలగు లక్ష్యపుత్రు లనేకులండి చూచుట కింపుగా నుండు గ్రంథాలయములు లేకుండుట కోనసీమ వాసులకు తగదు. వీరుచేయు ధనకార్యములలో నీ యద్యమ మునకు క్షయమును ధనము బహుస్వల్పముగా నుండును ఈ సీమలో ననేక తాళకైగ్రంథము లున్నటులు వినికిడి. పుట్టికైకలలో కాగర్ల నరసింహం గారివద్ద ధనవర్ధిక యం తయ, తాళకైకలమీద లిఖింపబడి రుద్రాక్ష కామలంతి క త్రించి, రుద్రాక్షమాలగా తయారుచేయబడెను. చూచుట కాండయగా నున్నది. నేలకు తేలు రాలడి వచ్చుచున్న లక్ష్య పుత్రులనేకులుండి తద్దాపుమనం గోక గ్రంథాలయము లేకుండుట న్యాయముగాదు. గ్రామము కోనసీమకు మధ్యకు అలకాపురివలె నున్నది. అట్టిగ్రామములో, కోనసీమకంఠ

కోక మాత్యక గ్రంథాలయమును నెలకొల్పి తమ సీమవాసు లకు మాన్యదర్శనముగా నుండి, ఆంధ్రజాతీయమందు కోనసీమ గ్రంథాలయముచేత ప్రభాతి గడించుటయేమో తద్దాపు వాసులు ప్రార్థింతులు. ధనభాండాగారములని చెప్పుకొనబడు చున్న తడితర కోనసీమ గ్రామములలో గూడ, నీ యద్య మము త్వరలో వృద్ధిగాంచునది. సకలప్రయత్నము లొనర్చి ఆయా గ్రామస్థులు ప్రార్థింతులు.

కోనసీమ, పోతాచగడ నరసింహం.

V

నిమ్మనాటులు.

అయ్యో, ఈమధ్య పితాపురం కర్ణకన్న కొత్తపల్లి గ్రామమున శ్రీరామ చెలికాని లతానాపుగా యాధిపత్య ముక్రింద జరిగిన సభలో నిమ్మనాటుద్ధరణమును గురించి మాన్మహితులలో నొక యభ్యసించిరి. ఆందు పూర్వము నుండియు నిమ్మనాటువారు నీచముగ జూడబడినని చెప్పిరి. దానివై అభ్యయులు తమ అంత్యోపన్యాసమున పూర్వ మెప్పుడును నిమ్మనాటులు నీచముగ జూడబడ లేదనియ, వాల్మీకి పంచమువై యుండియు విద్యా గరిష్టుడై ఆగ్రహాది వారికంటె కూడ నెక్కుడు పూజ్యుడై అశేషముగ కీర్తిగ డించెనీయు, రంతివేపును తాను తుదాద్రుదయ్యకు పిపానా పీడితుడగు నొక పంచమునకు తాను వ్రాపు ముసురంబుల వ్రా వనిచ్చి దప్పి తీర్చిననియు, కాళిలో నెక్కుడనో సర్వకాతుల వారికిని ప్రజేశార్థముగు దేవాలయ మొందుగలదనియు ఉదాహరణలనిచ్చి భిన్నాభిప్రాయు లైరి. నేక ఉపన్యాస కులలో నొకనిని గాకపోవుటచేతను, అభ్యయుల అంత్యోప న్యాసముతోనే, కాలాతీత చుగుటచేతను నాయభిప్రాయ మును బహిరంగపరిచి మన్నిత్రుని ఉపన్యాసమును బలపరచు టకు వీలుచిక్కిమి క్రితకామభయన తెంపుచుంటిరి. "పూర్వ మెప్పుడును నిమ్మనాటులవారు నీచముగ జూడబడలేదు" ప్రాచీనులగు రామాయణ, భాగవత, భారతాదిపురాణగ్రం థరాజములయందుగాని, మధ్యయుగ చక్రము లందుగాని, నా అల్పజ్ఞానము ప్రసరించినంతవరకు ఎందునకు నిమ్మనాటు లంట రానివారు గాక గౌరవనీయులై మనకుండు స్వేచ్ఛ ప్రతిపక్ష యమందుకు వారికున్నట్లు గన్నట్లుకు. (2) "వాల్మీకి పంచము డయ్యుకు నెక్కుడు పూజ్యుడు....." వాల్మీకి అభ్యయులు నెలవిచ్చినట్లుపూజ్యుడును వందనార్థుడును అయినట్లు నాకును సమ్యక్మే. కాని ఎక్కడనో దా ప్రసాదియై జన్మించి తనకక ప్రభావముచేతుకడై "పాపశేషమున చందాలక్ష్మము సిద్ధించు ను" అని మనవు చెప్పినట్లు పంచమువారియం దుద్భవించిన వాల్మీకుని నొక్కని తా రాగముతేనెకొని పంచమువారి వారం దరును వాల్మీకినిరలె విద్యాలంపములనియు, పూజ్యభావముతో జూడండిన చెప్పట సమంజసమగునా? "8 రంతివేపుడొక పంచమునకు పిపానాశాంతికై నీరంబులనిచ్చె" శ్రీకారు చెప్పినట్లు రంతివేపును పంచముని యెడ అదరభావమును చూపిం చినమాట వా ప్రకటకాని రంతివేపునట్లు చేయుట యాతని కకజారసమును వదాన్యతకు వైద్యుడియన్నదిగాని జాతి భేదములేనట్లు చాటుచుండుటలేదు. కాన ప్రస్తుతాశ్రయ నకు రంతివేపురి ఉదాహరణ మయ్యుక్తమని నాయభిప్రాయము. "కాళిలో నెక్కుడనో సర్వకాతులవారికిని ప్రజేశార్థముగు దేవాలయ మొందుగలదు" ల తానె రావు గారు వాల్మీకినట్లు కాళిలో అట్టిదేవాలయముండిన నుండరమ్మను గాని ఆకాళిదేవాలయముతో ఈదగునట్టియ, దానికంటె పొగిచేయలగునట్టియు దేవాలయములందు అట్టి యాచారము లేకపోవుటకు కారణమేమై యుండునో? అదియను గాక అనాదీయండియు నుక్రిందమైన తిరుకతి దేవాల యమున కిభోభాగమున పంచములకు ప్రత్యేకముగ పూజాగారము గలదు. శ్రీకారు నెలవిచ్చినట్లు పూర్వమునుండియు పంచములయందు గౌరవభావమే యున్నయెడల వారికి ప్రత్యేక భవన నిర్మాణమునకేమి హేతువో ఈ వై నుదహరించిన విషయములందును గుణగుణములకు పరికిలించ భారము పాతకులకును నిమ్మనాటుద్ధరణమునకై పాటుబడు మహాప్రయత్నములకు కార్యకర్త శ్రీరామ చెలికాని లతానా పుగారిని విడచి నేనింకటితో బంబుంచుచున్నాను.

గోంస పిర్రాట్ల సత్యనారాయణ శర్మ.

మహానాథ సంత:—కృష్ణాజిల్లా గవ్వవరము తాలూకా ముడునూరు గ్రామములో 22-10-19 బుధవారము లగాయితు ప్రతి బుధవారము సంత జరుపుటకు గ్రామస్థులు తీర్మానించు కొన్నారు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినీయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మానపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్." **Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."**

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మందిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మున్సిసిపలువారు వల్లికు వర్కువారు బాగుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,
తపాలవెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(ప్రకాశమొకటి గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.)

వేసవి మిడిఎండ

తీవ్రమైన నుండి నగరమున వీధులలో ధూళి కేసులు జననమృద్ధముగ నుండి చల్లనిగాలి కాధారము లేని తీరులను వాయుచలనమే లేని కాలమున కనుముసి కొంతకాలముండి

ది ల్ కుష్

సుగంధమును చూరగొను ఆ నువాచన మిట నవనవోద్యాన సందారానందమున స్మరణకు తెచ్చి ఆభూర్వ స్వప్నములను కలిగించును. కావుననే యెల్లవారును

ది ల్ కుష్

సీసాలను తమ అలంకార పేటికలం దురుక్కుకొందురు.

(1299)

ది ల్ కుష్

ఆభూర్వమును సౌఖ్యమును అమందానందకరమును సుగంధమును కలిగించును. సర్వాలంకారములకు నీది వాయక ముడి. కలలును, సోయయోజనీవరత్తులను తెలియగోరువారిట్లు వ్రాయవలెను.

కె. ఎన్. వి. అయ్యరు అండు కంపెనీ, 12/286, అప్పావిల్లింగు, నైనాబజార్ రోడ్, మద్రాసు.

H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

సోటీసు.

మదరాసు తిరువల్లిక్కేణి ఈశ్వరదాసు లాలాపిథి 34-వ నెంబరు ఇంటిలో నివసించు చున్న సానా రంగభాష్యంశ్రేష్ఠి అనే నేను ఇందు మూలకముగా అందజేసి తెలియజేయడ మేమన గా నేను 1919 సెప్టెంబరు 30-వ తేదీని మా తండ్రిగారి నుండి వీడిపోయినాను. గనుక యింతటి నుండి నేను సానా రామానుజము శ్రేష్ఠిగారి కుటుంబమునందు అవిధ క్షమించుకుడను కాను. 1808 ఎన్. రంగభాష్యం శ్రేష్ఠి.

కీర్తిశేషులైన శ్రీదేవగుప్త సన్యాశి రాజకవి రాజగ్రంథములు.

1. ఆంధ్ర భగవద్గీతాశాస్త్రము తత్వాచార్యము ప్రతి సంస్కృతానువాదమును తెలుగుపద్యము 1-4-0 పారాయణ కృతుల్యములు
  2. మిరాబాయి చరిత్రము శ్రీ మహర్షి కుథా రసము. ఇందు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వర ప్రోక్షములు, 0-12-0 భక్తజన కర్షణరసములు.
  3. శతీమణి-శ్రీనీతి చంద్రశాస్త్రి, బాలికా పాఠ కాల కక్యంతోప యుక్తము. 0-4-0
- మేనేజరు:—కవిరాజ గ్రంథమాల.
చోడవరము, విశాఖపట్టణము జిల్లా. (1882)

ఉచితము ! Free !! ఉచితము !!!
సర్కారునందు విజ్ఞప్తుచేయుబడిన నం 258
అనాస్థాపునందు చేవ్రాలుముద్ర గల్గిన రసీదు:—ఈ ముద్రైరెండు మాత్రము గల బాటిలను గొను వారి కివ్వబడును. ఈ మాత్రము నేనిది గుణ మగవడని యెడల ఈశ్వరసాక్షి ఆ రసీదునందు చేవ్రాలు చేసి 1 మా నములోగా వాచును పంపి తే వెలను వాచును పంపుతాము. ఈ ప్రతిజ్ఞను మేము కొమ్మకట్టి చేయుచున్నాము.

గుల్షన్ జాబన్

గుల్షన్ జోబన్.
కీర్తిభక్తము ! భాగుపాస్తకము !! శోగనివారకము !!!
ఈ మాత్రము మొదటిదినమే ఆశ్చర్యపును గుణము లను గనుటకును. చిక్కినదవుడల బుడ్డితేసినిగనిగ మెలుకు లేదును. శరీరమును మృత్తిగల్గి వీర్యవృద్ధిచే నుఖిద్ర నిచ్చును. నడుచునొప్పి, వాయువు, క్షయము, దగ్గు, కడుపునొప్పి, ఆజీర్ణము, మలబద్ధత, జ్వరములు, మూలవ్యాధి, మేహరోగము, మూత్రరోగము, స్వప్నమందలి (సారము, శ్రీలవడరము, కాలము తప్పి యుండుటల వీటిని సమూల నాశముచేసి రక్తవృద్ధియు శుద్ధియు చేసి చర్మవంబంధవ్యాధి లను నశింపజేయును. వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0, 8-కి రూ. 2-10-0. రి. ఖ. వెలు. ఏజె. ట్లు కాకతెను. (1728)
దీ గుల్షన్ జోబన్ కంపెనీ, బొంబాయి 3.
The Gulshan Joban & Co., Nagdevi Street, No.3 Bombay.

Beauty is the Heavenly Boon
It can only be obtained by beautifying the hair and our preparation is the only one which has helped throughout use only 490
Parastan Hair Oil (Regd)
It makes hair soft and shining. It also strengthens the roots of hair 490
TAKE LADIES LEARNED LAWYERS CARE
to use our Parastan Oil for keeping your brain cool, Price Re. 1/- Postage Extra
Agents:—
F. Hassanali & Co.,
51, China Bazaar, G. T. Madras
NOTE:—Please try Parastan Liquid Soap Re. 1-0-0

ఆంధ్రదేశ బక్సెట్లు వగైరాలు.

మదరాసు గవర్న మెంటు వారికిన్ని మైసూరు గవర్న మెంటు వారికిన్ని మునిసిపాలిటీలు, తాలూకా బోర్డులు, యూనియనులు, స్కూలులు వగైరాలకు కష్టమయ్యేయు, కొలతపాత్రలు, తూనికే గుండ్లు, త్రాసులు, ఆపీను పేపర్లు, కంఠాడీలు, మునిసిపల్ లాండ్లు, వాటి సుంధములు, బావుల గిలకలు, చెత్తినేయ తొట్లు నీళ్లు తొడి బక్సెట్లు, స్నానముచేయు బెడ్ తొట్లు మొదలగు యావత్తు సామానాలు, విశేషపు చదివేర్వరి యగు పనివార్లచే, మిక్కిలిబలువుగా కయారుచేయించి వెల సహాయముగా కష్టము చేయబడున గాన కలమువారు క్రింది ఆదేశమువారిని విచారించుప్రార్థితులు.
జనరల్ ఇండస్ట్రీయల్ ప్రైవేట్ వర్క్సు,
(1742 ది 624 వార్) కంట్రాక్టర్లు, నెల్లూరు.

తామర తైలము
దబ్బా 1-కి 0.6-0. పోస్టుఖర్చులు వేటు.
మా కంపెనీ తామరముందు అన్ని తామర మందులవలెగాక చుఱుకుగా పనిజేయును. ఎటు వంటి దురదకలిగిన పొడలుగాయించినను కూడ మూడుపుటలలో మా మందు మాన్యుగలదు.
అమృతాంజనము డిపో - బొంబాయి, మద్రాసు.

భాగ్యవంతు లెవరు ? ఆరోగ్యవంతులే.

(1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

అమృతము	అమృతములకు శ్రేణులు	జంబీర సాము	పంచానన లేపము
6 బొమ్మలు 8-4-0	6 బొమ్మలు 8ల సీసా 1-0-0	ఉష్ణముల బొమ్మలు	తామర నలుము
8 బొమ్మలు 1-12-0	8 బొమ్మలు 8ల సీసా 0-8-0	సీసా యు. 0-10-0	దబ్బి యు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

వ్యాకింగు - పోటీకథలు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము.

కంటి విలాసము:
బండిట్, మదరాసు.

మనోజయ, ఆయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు
55, ఆచారపుకొ వీధి, మదరాసు.

ఆరోగ్యమే ఐశ్వర్యము

ఎస్. బిశ్వానుబ్రహ్మ - సిద్ధస్వర్ణ మకరధ్వజము
(బంగారము కలసివది)

అతిశ్రేష్ఠము, అతిచవక, మిక్కిలి వరిశుద్ధము, సుప్రసిద్ధ రసాయనికులు పరీక్షించిరి. వైద్యులు, రాజులు, జమీందారులు, బట్టలు, కలెక్టరులు, మేజిస్ట్రేటులు, స్టేషనరులు, వర్తకులు, ధనికులు, మున్నగువారందరూ చాల ప్రశంసించిరి. మానసిక, మేఘో, శారీరక, హృదయాది నరముల వ్యాధ్యులు లన్నిటిని తొలగించుటకు పేరు బడసినది. వీర్య దుర్వ్యయమువలనను వార్ధి క్యమువలనను కలిగిన మరుపును నిస్సత్తువను అలసటను తొలగించును. అన్ని రోగములకును దీనిని అనుపాన భేదముతో వాడవచ్చును తప్పక గుణమున్ను. చాల జబ్బుపడిపోయినవారికి మంచి బలమును కలిగించుటలో విది అద్వితీయము. ప్రసవమైన పిల్లలకు స్త్రీలకు ముఖ్యముగా నీయ వలసినది. పిల్లలకు గలుగు హృదయ మలకోశముల వ్యాధులకు యియ్యదగినది. దీర్ఘ కాలమునుండి యున్నను కురుదును. రోగికి నాడి మందగించుచున్నపుడు దీనిని ప్రయోగించిన మరల బాగుగ తెలివి వచ్చును. ఒకతులము అనగా 30 మోతాదులకు వెల రు 40 లు. 45 మోతాదులకు (ఒక మందలము) రు 80 లు. సామాన్య మకరధ్వజము వెల తులం రు 5 లు. 30 మోతాదుల వెల రు 5. వాడవలసిన విధానము అనుపానము పేరు తెలుగున నచ్చువేయబడి మందుతోగూడ వంపబడును.

ఎడ్వర్డు (సరసపరిల్లా) బంగారముకలదు

చర్మవ్యాధులును, కీళ్లనొప్పులను, శుభ్రవ్యాధులవలన కలిగిన కీళ్లకట్టను తొలగించును. రక్త మును బాగుగా శుద్ధిపరచి ఆరోగ్యమును కలిగించును. వెల ఒక సీసా రు 2-0-0.

నెక్టరు

సెగ మున్నగు వ్యాధులను తప్పక కుదుర్చును. 24 గంటలలోనే బాధ పూర్తిగా తొల గును. స్త్రీలకు పురుషులకును గూడ బాధ ఎంత హెచ్చుగానున్నను 24 గంటలలో స్రావమును తగ్గించును. వెల ఒక సీసా రు 2-0-0.

తామర తేనె-అపూర్వమగు మందు

కీళ్లజబ్బుకు సాటిలేని ఔషధము. మేము పూచీపడి యిచ్చెదము. పువ్వు కాదు మొదలగు వానిని శస్త్రచికిత్స లేకుండానే కుదుర్చును; ఒక డ్రాము వెల రు 1-0-0. టపాలకర్షులు ప్రత్యేకము. వెలల కట్టికి వ్రాయుడు. నర్సిఫి కెట్టతోగూడ వంపెదము ఉత్తరములు చాల రహస్యముగా నుంచ బడును. మందులను కొద్దిగాకోరినను విస్తారముగాకోరినను గూడ చాల శ్రద్ధతో వెంటనే వంపెదము. విలాసము: ఎస్. బిశ్వానుబ్రహ్మ, 231 అప్పరు చిట్టూరురోడ్, బాగుబజారు, కలకత్తా

S. BISWAS & BROTHERS, 231, Upper Chitpur Road, Baghbazar, Calcutta

మిక్కిలి పుష్టదేశమును యిండియా దేశమునందు మెదడునకు చలువగలుగుట కును మాంద్యము వదలుటకును బాధకరమైన హెచ్చుటకును కలతలకును పరిశుభ ముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిస్త్రీయును ప్రితిపురుషుడును యాభ్యుతాగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టరు)

తలమెండుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన కత్తు లీతలనూనెయందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. కిలోజములకు కట్టు వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. వని మెండు గుటలవలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియాఆయిలు తలనూనె లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషు లకును వెక్కుమందికి మహావశ్యకము నొనరించినది.

నేడు దీని నుపయోగించుచుండు.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 ని. పి. చార్జి 0-5-0 అణాణ.
మూడుబుడ్డు 2-10-0 ని. పి. చార్జి రు 0-12-0 అణాణ.

సోల్ ఏజెంట్:

ఆంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

(D 126 W 100)

155, జుమ్మామసీదు, బొంబాయి.

పాశ్యపు వేంకటాచలవణ్ణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధౌషధములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీపటల ప్లేగురోగులకు

ఈ లక్ష్మీవిలాస రసమువలన నిరోగులై యున్నార. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా. కమయెద్ద నుండేనేని ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధౌషధము వేంకటాచల వారి తామే సంతోషముగ బల్కుగలరు. దినజ్వరము, మాడక నాల్గవ జ్వరములు, సన్ని పాతము మొదలగునవి తప్పక గుణ మగును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇణాం. (594)

2. క్రివాస తైలం:—ప్లేగు గడ్డకును, నందుల నొప్పి

పొపుటకును మంచియందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇణాం.

3. వైశ్యానరాసనం:—దీనిని నేనించినప్పటినుండి యే

మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, కీకభేది, అచీర్ణ భేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇణాం.

4. బాలకుభోదయము:—బిడ్డలకు బలకారి; రియ్యని

మందు. మందము, మలబద్ధము, అచీర్ణభేది, కృశకర్మము, కడు పుచ్చియుండుట, ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణమయి బిడ్డలకు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇణాం.

5. లోకామయనార కన్తూరియత్రయ:—బిడ్డలకు వయ

స్సు ముదిరినవారికి, బాలింకలకు ఉత్తమగుణ కారి. మందము, పడికము, దగ్గు, అచీర్ణము, కీకవాతం, పార్శ్వవాముపు, మలబద్ధం, జ్వ రం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యిం కవనేక రోగములను గుణముచేయును. (801)

250 మాత్రము 8ల సీసా	0-4-0
తపాము కర్మతో 5-కి	1-8-0
" " 12-కి	2-18-0
" " 25-కి	5-8-0

పతి ఔషధముతోగూడ అనుపానము తెలుగున పంపబడును. శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, మైసూరు.

వాలంటీరు సిగరెట్లను మాత్రమే వాడుదు.

బహుశా యున్నట్టి రకము లన్నిటికంటె మిక్కిలి మేలైనవి. 6000 సిగరెట్లు (కది, పదిగా పొట్టుముం కట్టబడి యుండు) నిండుపెట్టె 1-కి వెల రు 75.

8000 సిగరెట్లు (అతేమాదిరి పొట్టుముం కట్టబడి యుండు) సగముపెట్టె 1-కి వెల రు 87-8-0.

వెద్ద కంపెనీలకు, వ్యాపారస్తులకు కమిషన్ ధారా శముగా నీయబడును. యెంట్లు కావలెక కమిషన్, మం చి తీర మీయబడును. (1880)

పి. ఆర్. కిట్టి అందుకో, తంజావూరు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్పనమును పొందుట స్వా భావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటకలసిన కలు గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమునకు కలుగజేసి కీరసాఖ్యమును దృఢపాత్రమును, ఆ యుర్వర్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశాముగా నీయబడును. పోస్టుచారి యు ను ను ధరించి వంపెక ము. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణికంకర్ గోవిందజీ,

అతంకనిగమా ఔషధాలయం, 157, హార్ద్యమద్రాస్

మలయ చందనము గనేరియా

అను సెగరోగమునకు తుచారము, కధ్యము లేదు. పిడిగారీతో వనిలేదు. నలుపు, తెలుపు, కచ్చు, అను మూ డు విధముల సెగరోగమును మూడు పూటలలో యున్నును. అనేక రాజ కుటుంబములలో వాడబడిన గొప్ప ఔషధము. వెల డబ్బీ 1-కి రు 2-0-0. (1251) గంధర్వపార్శ్వనీ, రాజమండ్రి.

